

utrip

Strategija trajnostnega razvoja občine Solčava
do leta 2030 je sprejeta

Občina Solčava v letu 2021 v znamenju priznanj za
trajnostna prizadevanja v turizmu

G L A S I L O   O B Č I N E   S O L Č A V A

december 2021 :: številka 55-56 :: leto XXI

Foto utrip Solčave

Prvi šolski dan

UTRIP

uradno glasilo občine Solčava

ISSN 1854-9004

Izdaja ga:

Občina Solčava
Solčava 29
3335 Solčava

telefon:

03 839 27 50

fax:

03 839 27 55

e-mail:

obcina@solcava.si

Odgovorna urednica

Bernarda Prodnik

Fotografije so prispevali: **avtorji člankov,**
arhiv Občine Solčava, spletne objave
društev, UNWTO, arhiv Osnovne
šole Solčava

Fotografija na naslovnici:

Destinacija Logarska dolina –
Solčavsko je leta 2021 prejela
priznanje za trajnostni turizem.
Foto: Bernarda Prodnik

Oblikovanje in tisk:

Tiskarna Dikplast, d. o. o.

Glasilo občine Solčava izhaja dvakrat letno v nakladi 250 izvodov in ga prejemajo vsa gospodinjstva v občini Solčava brezplačno. Na podlagi Zakona o davku na dodano vrednost spada glasilo občine Solčava med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 9,5 %.

**Bodi sprememba,
ki jo želiš videti v
svetu!**

Mahatma Gandhi

**Spoštovane občanke,
spoštovani občani!**

Sedanje krizno stanje nas je opomnilo na to, da moramo biti ves čas pripravljeni na spremembe. Te nas pogosto presenetijo nepripravljene. Če bomo začeli s spremembami pri sebi, bomo s tem sprožili spremembe pri drugih. Človeka ne moreš spremeniti na silo: spremenil se bo sam, če bo le našel dober zgled pri drugih. Zakaj mu torej mi ne bi ponudili takšnega zgleda? Najprej bodimo to, kar smo, bodimo ljudje, ki znajo ljubiti, odpuščati in čutiti. Imamo pravice, zavedajmo pa se tudi odgovornosti.

Že drugo v vseh pogledih nenavadno

letu se izteka. Zaznamovalo je naš kraj in nas. V preteklosti smo se Solčavani znali boriti, delati, vztrajati, upati in kljubovati še tako hudim preizkušnjam. Tudi tokrat gledamo v prihodnost optimistično in kljub vsej zmedi izboljšujemo javno, predvsem prometno infrastrukturo ter izvajamo naloge in projekte na vseh področjih naše lokalne skupnosti. Imamo veljavno gradbeno dovoljenje za telovadnico in zaključeno finančno konstrukcijo za izgradnjo.

Veliko nam pomenijo okoljska priznanja, ki smo jih prejeli v zadnjih letih, če samo omenim zlati znak Zelene sheme slovenskega turizma, tri leta zaporedoma pa smo prejeli znak TOP 100 trajnostnih destinacij na svetu. Pot po Logarski dolini

je bila imenovana za naj tematsko pot 2021. Še posebej smo se razveselili novice, da smo bili izbrani in imenovani med najboljše podeželske vasi na svetu, ki jih je Svetovna turistična organizacija (UNWTO) razglasila na 24. generalni skupščini organizacije 2. decembra 2021 v Madridu.

Ponosna sem na svoje delo in na delo svojih predhodnikov, ki temelji na našem sodelovanju in povezovanju. Občina smo ljudje. Brez sodelovanja in podpore občanov ne more biti napredka, ki si ga vsi želimo.

Božični prazniki in leto 2022 so pred vrati. Vsak praznik nosi svoje

sporočilo. Pomembno je, da ga znamo sprejeti in notranje doživeti.

Želim vam srečne, mirne in naklonjene božične praznike, v novem letu pa mir v duši, zdravje v telesu in ljubezen v srcu. Srečno 2022.

Županja
Katarina Prelesnik

DOBER DAN, ŽIVLJENJE!

Dober dan, tisoč možnosti in dolžnosti.

Dober dan, posvečena norost.

...

Dober dan, življenje! Silno in milo.

Kot na praznik prihajam v tvoj hram

in ti šepetam na uho besedilo

zaljubljenih: »Rad te imam.«

(Tone Pavček)

**Želim vam blagoslovljene in doživete
božično-novoletne praznike. V prihodnjem letu
pa si pogumno šepetajmo: ŽIVLJENJE, DOBER
DAN, RAD/RADA TE IMAM.**

Županja Katarina Prelesnik s sodelavci

Povzetki sej občinskega sveta Občine Solčava

Albina Štifter

Šestnajsta redna seja občinskega sveta Občine Solčava je bila 26. maja 2021.

Direktor podjetja PUP-Saubermacher, d. o. o., je predstavil **Poročilo o izvajanju GJS zbiranja in odvoza odpadkov za leto 2020**. Količina odpadkov se je lani nekoliko povečala, saj so bili ljudje zaradi epidemije doma, povečali pa so se tudi spletni nakupi. Izpostavil je, da bi bilo treba izboljšati ločevanje odpadkov, saj je v črnih vrečkah **še vedno** okrog **50 %** smeti, ki tja ne spadajo. Zneski na položnicah v Solčavi so primerljivi s tistimi v drugih občinah, lansko leto pa so poslovanje zaključili pozitivno. Glede izvajanja storitev in **poslovanja v letu 2021** ne načrtujejo sprememb. Storitve bodo izvajali po ustaljenih urnikih, saj se jim v naslednjem letu izteka koncesija in občine bodo morale objaviti javni razpis.

Državni svetnik Franjo Naraločnik je predstavil aktivnosti v zvezi s **pokrajinsko zakonodajo** ter predlog sklepa o umeščenosti v Koroško-šaleško pokrajino oz. Zgornjo Savinjsko in Šaleško pokrajino. Svetniki so bili mnenja, da je treba organizirati javno razpravo in zadevo predstaviti občanom.

Rudolf Jezernik je svetnikom predstavil **elaborat o oblikovanju cen storitev GJS oskrbe s pitno vodo ter odvajanja in čiščenja odpadne komunalne in padavinske odpadne vode v letu 2021**. Svetniki so potrdili oba elaborata in tudi ceno, ki je ostala nespremenjena. Potrdili so tudi **program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne in padavinske vode za obdobje 2021–2024**, v katerem so predvidene investicije do leta 2024. Potrebno bo urediti tudi področje pobiranja okoljske dajatve na tistih območjih, kjer objekti niso priključeni na **čistilne naprave** oz. male čistilne naprave.

Potrjen je bil tudi **letni program športa**, s katerim se je za objavo javnega razpisa za izvajanje **športnih programov, športne objekte in površine za šport v naravi, organiziranost v športu, športne prireditve in promocijo športne dejavnosti** v občini namenilo skupno 10.000 EUR sredstev.

Po prejemu dopolnitev in mnenja odvetnice na **Odlok o prometnem režimu občine Solčava** so svetniki zavzeli stališče, da je z vsebino odloka treba seznaniti čim več občanov in zato so sprejeli sklep, da se odlok objavi

na spletni strani in se dá v 60-dnevno javno razpravo.

V zvezi s **sanacijo usada na hudourniku Klobaša** so svetniki obravnavali dokumentacijo g. Ivana Andreja Krbavca, v kateri je očitil določene nepravilnosti. Županji je bilo naloženo, da v zvezi z očitki na izdelano projektno dokumentacijo za sanacijo mostu pridobi odgovor projektanta in z njim seznaniti občinski svet.

Ker je prejšnja direktorica Javnega zavoda Centra Rinka predčasno prekinila delovno razmerje, je svet zavoda na občino kot ustanoviteljico zavoda naslovil vlogo, da izda soglasje k imenovanju Žive Erjavec, Robanov kot 22, 3335 Solčava, za **vršilko dolžnosti direktorja javnega zavoda** v obsegu 20 % delovnega časa do imenovanja novega direktorja, vendar največ za obdobje enega leta. V tem času bo svet zavoda izpeljal javni razpis za direktorja javnega zavoda. Občinski svetniki so predlog članov sveta zavoda podprli.

Za **zelenega koordinatorja Zelene sheme slovenskega turizma** Slovenia Green je občinski svet s sklepom imenoval Blanko Kovačič. Ker je odstopila s funkcije direktorja JZ Center Rinka, je županja članom sveta

predlagala, da se jo razreši tudi z mesta zelenega koordinatorja. Na mesto novega zelenega koordinatorja je predlagala Bernardo Prodnik.

Pod točko Razno je županja svetnike seznanila, da je bila na upravno enoto oddana vloga za pridobitev gradbenega dovoljenja za izgradnjo telovadnice, da bo v petek otvoritev pešpoti v Logarski dolini in da so vabljeni na dogodek. Izpostavljen pa je bil problem zaradi pasjih iztrebkov na kmetijskih površinah.

Sedemnajsta redna seja občinskega sveta Občine Solčava je bila v sredo, 4. avgusta 2021.

Svetniki so se seznanili z **zaključnim računom proračuna Občine Solčava za leto 2020**, iz katerega je razvidno, da je bilo za 1.877.080,13 EUR prihodkov ter za 1.797.120,02 EUR odhodkov, in ga potrdili. Županja jih je seznanila tudi s **polletnim poročilom o realizaciji proračuna Občine Solčava za obdobje od januarja do junija 2021**. Polletna realizacija prihodkov je bila v višini 748.498 EUR oz. 39 % glede na sprejeti proračun, odhodki pa v višini 683.724 EUR oz. 37,5 % glede na načrtovani proračun. Ker so investicije v teku, se večja realizacija pričakuje v drugi polovici leta.

Predsednica nadzornega odbora Občine Solčava

Helena Krivec je svetnikom predstavila končno poročilo o izvedbi nadzora nad pravilnostjo pobiranja turistične takse in smotrnosti porabe takse v letih 2019 in 2020. Člani nadzornega odbora so skladno s svojim načrtom dela opravili nadzor nad pravilnostjo pobiranja turistične takse in ugotovili, da nekateri ponudniki ne plačujejo takse v zakonskih rokih, zato so naložili občini, da opomine pošilja mesečno. Glede namenske porabe sredstev od pobrane turistične takse niso bile ugotovljene nepravilnosti – prihodki so bili porabljeni namensko. Nadzorni odbor je občini izdal pozitivno mnenje, saj so bili postopki v revidiranem delu skladni z zakonodajo.

Ker na prejšnji seji svetniki niso podali sklepa **k stališču občinskega sveta Občine Solčava k osnutku pokrajinske zakonodaje**, je županja obravnava sklepa ponovno uvrstila na to sejo. Svetniki so s sklepom nato podprli ustanavljanje regij, nasprotovali pa so vključitvi v Koroško-šaleško regijo.

Pod sedmo točko dnevnega reda so bile izvedene volitve za skupno listo **kandidatov Razvojnega sveta Savinjske regije 2021–2027**. Svet sestavlja 30 članov s področja gospodarstva, občin in nevladnih organizacij. Kot članica občin je v svet imenovana tudi županja Katarina Prelesnik.

Pod točko Razno so svetniki

obravnavali problematiko ureditve ceste mimo kmetije Perk ter se seznanili s potekom tožbe zaradi nesreče kolesarke na LC v Logarski dolini iz leta 2018, s problematiko sprehajalcev psov v Krajinskem parku Logarska dolina ter izdelavo elaborata za postavitev turistične in druge obvestilne signalizacije ob državni cesti na odseku Sestre Logar–Pavličevo sedlo in Žibovt–Sveti Duh–Podolševa.

Osemnajsta redna seja občinskega sveta Občine Solčava je bila v sredo, 22. septembra 2021.

Ga. Miša Novak in ga. Slavka Zupan sta svetnikom predstavili **Strategijo trajnostnega razvoja občine Solčava do leta 2030**, ki se dotika vseh pomembnejših področij razvoja občine. Podana so bila izhodišča za pripravo strategije ter predstavljeni namen izdelave strategije, izsledki ankete in analiza stanja, ob tem pa tudi ključni razvojni izzivi ter finančna ocena realizacije predlaganih projektov. Svetniki so v razpravi izrazili mnenje, da je dokument dobro izdelan, z jasnimi in merljivimi cilji. Vprašanje pa je, ali bo občini uspelo zagotoviti potrebna finančna sredstva za realizacijo predlaganih projektov. Občinski svetniki so po predstavitvi in razpravi sprejeli sklep o potrditvi Strategije trajnostnega razvoja občine Solčava do leta 2020.

Odlok o prometnem režimu občine Solčava je predstavila

županja Katarina Prelesnik, ki je povedala, da je bila v 60-dnevni javni razpravi podana le ena pripomba. Po predstavitvi vsebine odloka in po obravnavi pripombe je občinski svet potrdil odlok z rokom veljavnosti od 1. 1. 2022. O lokaciji parkirnih mest, višini parkirnine in parkirnih kartic bodo svetniki odločali na prihodnji seji občinskega sveta.

Med **premoženjskimi zadevami** so obravnavali vlogo za nakup zemljišča v k. o. Logarska dolina. Občinski svet je pri obravnavi predloga sprejel sklep o potrditvi prodaje zemljišča. Županja je v zatem svetnike seznanila o prekinitvi najemne pogodbe s strani najemnika za gostinski objekt na obračališču pod slapom Rinka. Svetniki so po razpravi sprejeli sklep, da občinska uprava prouči možnost oddaje objekta v upravljanje JZ Center Rinka. Glede predloga ukinitve statusa javnega dobra na zemljišču v k. o. Logarska dolina so svetniki sprejeli sklep o ukinitvi statusa.

Pod točko Razno so se svetniki seznanili s prijavo projekta »Trajnostna mobilnost v destinaciji Logarska dolina – Solčavsko«, na javni razpis NFM, ki je sofinanciran v višini 100 % upravičenih stroškov. Nadalje so se seznanili s partnerstvom pri prijavi projekta HOSPIC, s postopki pridobivanja drugih mnenj za občinski prostorski načrt, dopisom Desusa Zgornje

Savinjske doline glede zaprtja izpostave NLB na Ljubnem, okvarami bankomata, dopisom civilne iniciative glede gradnje prizidka k Zdravstvenemu domu Nazarje in s poročilom kontrole o namenski porabi sredstev za most v Klobaši. Iz omenjenega poročila izhaja, da so bila sredstva porabljena namensko in da ni ugotovljenih nepravilnosti. Svetniki so se dotaknili tudi problematike racionalnejše uporabe javne razsvetljave v vasi in potrebe po opozorilu lastnikov neurejenih hiš v vasi, da uredijo okolico. Svetniki so opozorili na propadajoče hiše v vasi ter na potrebo po stanovanjih in celostni podobi urejanja vasi.

Peta izredna seja Občinskega sveta Občine Solčava je bila v sredo, 10. novembra 2021.

Peta izredna seja Občinskega sveta Občine Solčava je zaradi epidemiološkega stanja v državi potekala preko videokonferenčne povezave v aplikaciji Zoom Meetings. Seje so se udeležili vsi člani sveta, predsednica nadzornega odbora in predstavnica medijev.

Izredna seja je bila sklicana zaradi obravnave **Odloka o rebalansu proračuna za leto 2021**. Rebalans je bil potreben predvsem zaradi uspešne prijave na javni razpis Ministrstva za zdravje za nakup informacijskotehnološke opreme za nujno medicinsko pomoč Zdravstvenega doma Nazarje, za nakup varovalne opreme za operativne gasilce

zaradi kontrole inšpektorja, zaradi uvrstitve projekta Trajnostna mobilnost Logarska dolina – Solčavsko v proračun in zaradi manjše uskladitve na nekaterih proračunskih postavkah. S potrditvijo rebalansa so svetniki potrdili spremembo proračuna s prihodki v višini 1.880.002,09 EUR ter odhodki v višini 1.708.833,11 EUR.

Svet javnega zavoda Knjižnica Mozirje je na podlagi javnega razpisa izbral za direktorico Petro Širko Poljanšek. Občinski svet je k imenovanju kandidatke **podal pozitivno mnenje**.

Pod točko Razno je županja svetnike seznanila, da je izdelava projekta za izvedbo dokumentacije za izgradnjo telovadnice v zaključni fazi in da bo javni razpis za izbor izvajalca gradbenih del objavljen še v mesecu novembru, da so se župani na seji sveta ustanoviteljic javnega zavoda Zdravstvenega doma Nazarje dogovorili za ključ sofinanciranja projektov in da bo za najem objekta na obračališču pod slapom Rinka objavljen javni razpis. V mesecu decembru bosta še dve seji, zato naj predsedniki odborov čim prej pripravijo predloge za proračun 2022.

Svetniki so opozorili na izvajanje zimske službe v vasi, predvsem na vzdrževanje pločnikov in odvoz snega ter potrebo po sanaciji mosta pri Ručniku.

Sprejeta Strategija trajnostnega razvoja občine Solčava do leta 2030

Bernarda Prodnik

Leto 2021 je bilo tudi v znamenju priprave Strategije trajnostnega razvoja Občine Solčava do leta 2030, ki je krovni strateški razvojni dokument občine.

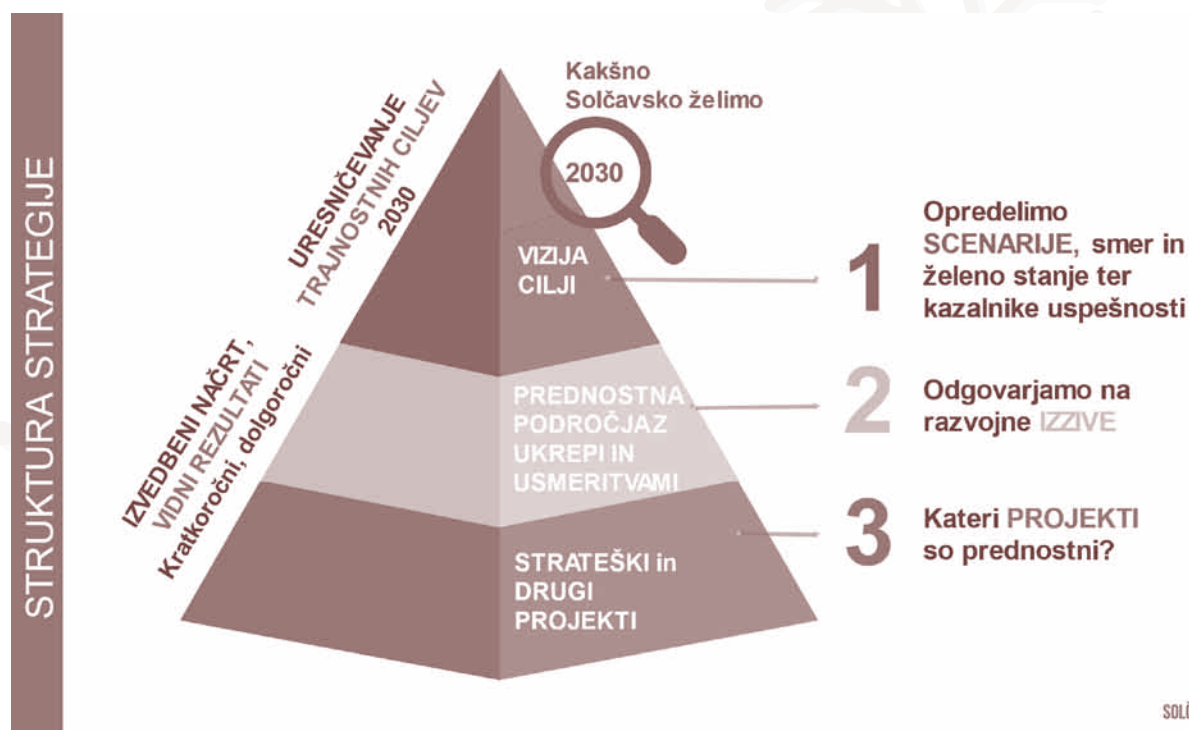
Pri pripravi strategije je poleg zunanjih strokovnih izdelovalk, to je mag. Slavke Zupan in Miše Novak, sodelovala tudi delovna skupina, imenovana s strani Občine Solčava, strateška projektna skupina, v kateri

so bili predstavniki različnih sektorjev in interesnih skupin ter tri fokusne skupine za promet, kmetijstvo in turizem ter mladi. Prebivalci so bili k sooblikovanju strategije povabljeni z obsežno spletno anketo, v kateri so izrazili svoja stališča in predloge. Najpomembnejše za izdelavo krovne strategije je bilo vključevanje in motiviranje glavnih deležnikov iz različnih sektorjev in z različnih področij občine ter visoka stopnja osredotočenja na bistvene razvojne izzive. Odgovoriti je bilo treba na tri ključna vprašanja: KJE SMO? (ocena stanja),

KAM GREMO? (soočenje pogledov) ter KAKO DO CILJA? (iskanje predlogov rešitev).

Pri zasnovi strategije smo upoštevali najnovejše strateške dokumente države za izhodišča nove finančne perspektive EU 2021–2027, vključno z načrtovanimi finančnimi viri iz Načrta za okrevanje in odpornost po pandemiji covid-19.

Na osnovi analize stanja smo evidentirali ključne razvojne izzive:

- narava, okolje in prostor – obvladovanje povečanih pritiskov na okolje in krajino,
- promet in mobilnost – upravljanje prometa in prehoda v mehko mobilnost,
- kmetijstvo, gozdarstvo, les, obrti in nove tehnologije – iskanje sinergij med gospodarskimi panogami,
- turizem – aktivnejše upravljanje turizma (zeleno in butično),
- socialno okolje in ranljive skupine – odpravljanje vrzeli v vsakodnevni oskrbi.

Na podlagi ključnih izzivov smo določili pet razvojnih ciljev s petimi strateškimi platformami ukrepanja:

razvojni cilj 1 – ohranjena identiteta in naravni viri

Solčavskega,

razvojni cilj 2 – trajnostno mobilna občina,

razvojni cilj 3 – zeleno, uravnoreženo, mikro gospodarsko okolje,

razvojni cilj 4 – trajnostna butična destinacija,

razvojni cilj 5 – zdrava in povezana skupnost.

Za vsak razvojni cilj smo določili ukrepe in kazalnike, s katerimi smo predvideli merljive vrednosti, ki jih želimo doseči do leta 2030, ter izdelali indikativni finančni načrt. Analizirali smo tudi tveganja, ki bi lahko vplivala na izvajanje strategije, ter predvideli ukrepe za ublažitev tveganj. Predvideli smo tudi potrebno organiziranost za izvedbo in ključne deležnike oziroma skrbnike za vsako

izmed petih področij ukrepanja, s pregledom prvih najpomembnejših strateških prebojnih korakov po razvojnih ciljih.

Oblikovali smo krovno razvojno vizijo občine Solčava do leta 2030:

»Logarska dolina – Solčavsko, povezana, trdoživa in uravnorežena gorska skupnost. Ponosno nadgrajujemo večstoletno tradicijo trajnostnega delovanja naših prednikov.«

Strategijo je potrdil občinski svet Občine Solčava na 18. redni seji 22. septembra 2021.

Besedilo dokumenta Strategije je objavljeno na spletni strani Občine Solčava <https://www.solcava.si/objava/562800>.

Občina Solčava v letu 2021 v znamenju priznanj za trajnostna prizadevanja v turizmu

Bernarda Prodnik

Trajnostni razvoj je danes med najpogosteje izgovorjenimi in zapisanimi besedami globalnega sveta, v katerem si prizadevamo najti najboljši model za ravnovesje med človekom, okoljem in ekonomijo.

Prizadevanja za trajnostni razvoj so zapisana v 17 ciljih Agende 2030 za trajnostni razvoj, ki jo je leta 2015 sprejelo 193 držav članic Združenih narodov. Začetki skupnih prizadevanj segajo na začetek novega tisočletja. S sprejemom Agende 2030 so države podpisnice z nadgradnjo ciljev ambiciozno pristopile k zmanjševanju revščine in k izboljševanju razmer svetovnega prebivalstva do človeku dostojnega življenja.

Agenda 2030 nas spodbuja za pogumne korake za preobrazbo sveta, ki bo omogočal življenje na tem

17 ciljev Agende 2030 za trajnostni razvoj

planetu tudi naslednjim generacijam. Iz poročila Združenih narodov o doseganju ciljev trajnostnega razvoja Agende 2030 je razvidno, da je Slovenija letos med 165 državami dosegla 9. mesto, kar nas uvršča med najbolj trajnostno naravnane države na svetu.

Z vključitvijo v Zeleno shemo slovenskega turizma smo v občini Solčava pristopili k preverjanju trajnostnih kazalnikov na področju turizma, dejavnosti, ki močno zaznamuje življenje našega kraja. Večkrat smo že poudarili, da ima trajnost pri nas večstoletne korenine, kar se kaže v ohranjanju poseljenosti prostora in tradicionalnega gospodarjenja že vse od prvih

poselitev, o katerih pričajo zgodovinski zapisi, to je od 15. stoletja dalje. Le novi izzivi sodobnega časa zahtevajo drugačne pristope ter večjo pozornost in skrb za ohranitev avtentičnosti območja in zagotavljanja trajnega življenjskega prostora.

K doseganju teh ciljev s svojimi dejanji prispevamo vsi, najprej kot posamezniki in tudi kadar opravljamo gospodarsko dejavnost. Slediti moramo ciljem, ki imajo za posledico čim manjši vpliv na okolje oziroma nasprotno: prizadevati si moramo k izboljšanju stanja v okolju. Presoja o tem, kako smo pri tem uspešni in kdo je bolj zaslužen, je lahko enostranska in subjektivna. Napredek je odvisen od

vsakega posameznika, še posebej od tistih, ki so pripravljeni stopiti iz množice, narediti korak naprej in biti dober zgled ostalim. Le povezana in odgovorna skupnost, ki jo tvorijo odgovorni posamezniki, je lahko generator napredka, ki je zgled širši skupnosti.

Ali naša prizadevanja prinašajo napredek k trajnostnim ciljem, lahko spremljamo na podlagi merljivih kazalnikov. Stanje lahko objektivno spremljamo na področjih, kjer opravljamo meritve, to pa so zlasti področja rabe električne energije, pitne vode, čiščenja komunalne odpadne vode, zbiranja in ločevanja odpadkov, števila turističnih prihodov in nočitev, števila obiskovalcev, pa tudi trajnostnih gradenj z uporabo lokalnih virov (les, kamen ...), izrabe obnovljivih virov, števila turističnih ponudnikov, ki se oskrbujejo z lokalno ponudbo in še bi lahko naštevali.

Dolgoletna prizadevanja naše skupnosti, ki jo na področju turizma imenujemo destinacija Logarska dolina – Solčavsko, so bila letos okronana s kar tremi odmevnimi priznanji, ki jih v nadaljevanju na kratko navajamo, podlago pa imajo v trajnostnih prizadevanjih turističnih ponudnikov in na splošno turističnega gospodarstva ter tudi vseh prebivalcev Solčavskega, ki

sooblikujemo skupnost, v kateri živimo.

Destinacija Logarska dolina – Solčavsko, prejemnica priznanja Best Tourism Villages by UNWTO

Slovenska turistična organizacija je julija povabila slovenske turistične destinacije k prijavi na poziv za izbor Best Tourism Villages by UNWTO, ki je povsem nova iniciativa, s prizadevanji za razvoj turizma na podeželskih območjih za ohranjanje tradicionalnega načina življenja in dela. Prijavljene destinacije so bile ocenjene na podlagi ohranjanja kulturne in naravne dediščine, gospodarske, družbene in

okoljske trajnosti, upravljanja turizma, infrastrukture ter skrbi za zdravje in varnost.

S to pobudo si svetovna turistična organizacija prizadeva izpostaviti destinacije, ki prispevajo k vsem trem stebrom trajnostnega razvoja. Na poziv k prijavi smo se odzvali tudi v destinaciji Logarska dolina – Solčavsko, kjer smo bili v predizboru za nominacijo poleg še dveh destinacij izbrani za prijavo na mednarodni ravni. Svojo prijavo smo skladno z navodili nadgradili z dodatnimi informacijami in z zanimanjem čakali na razglasitev najboljših podeželskih vasi. Razveselili

Priznanja za trajnostni turizem, ki jih je občina Solčava prejela v letu 2021.

smo se novice, da smo bili izbrani in imenovani med najboljše podeželske vasi na svetu, ki jih je Svetovna turistična organizacija (UNWTO) razglasila na 24. generalni skupščini organizacije, v Madridu 2. decembra 2021.

Priznanje Best Tourism Villages by UNWTO, je nagrada za ves pretekli in sedanji trud ter za delo na področju trajnostnega razvoja, ki je prepoznavna blagovna znamka trajnostnega turizma v destinaciji Logarska dolina – Solčavsko. Pot, po kateri hodimo z dediščino naših prednikov že stoletja, nas zavezuje, da si v času velikih sprememb v načinu življenja sodobnega človeka še bolj prizadevamo za ohranjanje narave in kakovosti našega bivalnega okolja. Na ta način ohranjamo vitalno okolje in gospodarstvo ter

z ohranjeno tradicijo, kar vse bo zagotavljalo razmere za življenje tudi prihodnjim generacijam.

Destinacije, ki so v letošnjem letu prejele naziv Best Tourism Village, bodo postale članice mreže z enakim imenom. Mreža bo omogočala prenos znanj in dobrih praks med turistično razvitimi podeželskimi kraji, članice pa bodo deležne tudi strokovnega usposabljanja za člane in promocijske podpore s strani Svetovne turistične organizacije.

Poleg Solčave se je med najboljše uvrstila tudi Radovljica. Izbrani sta bili med 170 destinacijami iz 75 držav. Skupaj je bilo nagrajenih 44 vasi z vsega sveta. Predstavniki Svetovne turistične organizacije so v obrazložitvi poudarili, da sta obe destinaciji izstopali z ohranjanjem tradicionalnih

vrednot in načina življenja v svojih okoljih ter s prizadevanji za razvoj turizma na vseh treh stebrih trajnostnega razvoja, obe pa sta hkrati nosilki zlatega znaka slovenskega turizma Slovenia Green Destination.

Slovesnega dogodka ob podelitvi v Madridu sta se poleg državnega sekretarja na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo Simona Zajca udeležili županja Občine Solčava Katarina Prelesnik in občinska svetnica ter predsednica odbora za gospodarstvo in turizem Nina Plesnik.

Priznanja smo resnično veseli in ponosni smo, da smo lahko v družbi najboljših podeželskih vasi na svetu.

TOP 100

Destinacija Logarska dolina – Solčavsko je letos že tretjič zaporedoma prejela priznanje TOP 100 trajnostnih

Podelitev priznanj v Madridu

destinacij na svetu. Prijava v letošnjem letu je zahtevala objavo dobre zgodbe na eno izmed razpisanih področij, kot so kratke nabavne verige, nizkoogljična pridelava, kultura in skupnosti, okolje in podnebje, narava in ekoturizem ter obnova turizma po pandemiji. Prijavili smo se na tematski sklop kratkih nabavnih verig z naslovom Okusi po domačem.

Solčavsko je s svojo majhnostjo, odmaknjenostjo, slikovitostjo in lastnimi proizvodnimi potenciali v zadnjih desetletjih uspelo povezati različne dejavnike razvoja v prostoru in tako razviti ponudbo domačih izdelkov za lastno oskrbo in turistično potrošnjo. V prijavi smo izpostavili nevladne organizacije – društva z neprecenljivo vlogo povezovanja in organiziranja izobraževanj na področju predelovalnih dejavnosti v kmetijstvu in razvoja turizma na podeželju. Prav tako so pomembno podporo nudile stanovske strokovne organizacije za pospeševanje razvoja podeželja ter lokalna skupnost z zagotavljanjem podperne infrastrukture in s subvencijami za investicijska vlaganja na kmetijah ter v malem gospodarstvu.

Seveda pa ne bi bilo napredka brez nekaterih posameznikov, ki so s svojim zgledom in pobudami, osebnim angažiranjem in finančnimi

vložki, prispevali k razvoju novih izdelkov ter dodani vrednosti doma pridelanim surovinam. Ključni dejavnik uspeha je povezovanje nevladnega, ekonomskega in javnega sektorja. Tako danes velik del doma pridelanih surovin nosilci dopolnilnih dejavnosti na kmetijah predelajo doma in jih tržijo neposredno v domačem kraju.

Naj tematska pot 2021

Prenovljena tematska Pot po Logarski dolini je po odprtju konec meseca maja v Logarsko dolino privabila številne obiskovalce, ki so vsi po vrsti pohvalili vsebinsko zasnovo in urejenost poti, v čisti, neokrnjeni naravi Krajinskega parka Logarska dolina.

Prijavili smo se na natečaj Turistične zveze Slovenije o urejenosti slovenskih mest in krajev ter drugih deležnikov v turizmu, ki je letos potekal pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije, g. Boruta Pahorja.

Letos spomladi obnovljena naravoslovno-etnografska Pot po Logarski dolini se je med tematskimi potmi odrezala najbolje in zasedla prvo mesto. Poleg strokovne komisije so izbor opravili tudi posamezniki s pomočjo spletnega glasovanja, kjer je Pot po Logarski dolini prejela največ glasov in si tako prislužila naslov »ljubljenec ljudskih src«.

Priznanje 30. natečaja Moja dežela – lepa in gostoljubna smo prejeli v okviru dogodka Dnevi slovenskega turizma, ki so potekali 13. in 14. oktobra v Postojni.

Prenovljena pešpot je primerna za vse kategorije pohodnikov, tako za posameznike in družine kot tudi za skupine z vodenimi etnoanimacijskimi programi, kjer pohodniki spoznajo življenje in delo gozdarjev ter naravno in kulturno dediščino krajinskega parka.

Vsa priznanja, ki smo jih prejeli, bodo vredno točno toliko, kolikor jih bomo vzeli za svoja in jih znali izkoristiti za lastno promocijo in nadaljevali »zeleno« smer, po kateri stopamo. Priznanja so dragocena v prvi vrsti zaradi prispevka tistih, ki so najbolj zaslužni za doseganje številnih meril trajnostnega razvoja naše destinacije, ki so bili pogoj za podelitev priznanj. Podeljena pa tudi niso bila zgolj slučajno, ampak se je bilo treba zanje potruditi.

Naj bodo priznanja nagrada za preteklo delo vsem, ki ste zanje zaslužni, da smo na določenih področjih zelo dobri in celo najboljši, hkrati pa spodbuda, da izboljšamo področja, kjer nam ne gre najbolje in da ostanemo med najboljšimi trajnostnimi destinacijami na svetu tudi v prihodnje.

Dva nova nosilca trajnostnih in okoljskih znakov v destinaciji Logarska dolina – Solčavsko

Bernarda Prodnik

V letošnji prvi izdaji Utripa smo objavili prve tri prejemnike okoljskega znaka, ki ga priznava Zelena shema slovenskega turizma.

Objavo dopolnjujemo še z dvema turističnima ponudnikoma, ki sta znak Zeleni ključ/Green Key prejela v letošnji turistični sezoni. Podobno kot v prejšnji številki Utripa smo vprašanje

za oblikovanje članka postavili tudi novima prejemnikoma znaka. Povprašali smo jih o znaku, ki so ga prejeli, o času postopka od prijave do prejema, kaj je privedlo do odločitve za prijavo v postopek certificiranja, o ključnih standardih, ki so jih morali doseči za pridobitev znaka, kaj vse so morali prilagoditi, v kaj investirati in kaj je bilo najtežje. Vprašanja so se nanašala tudi na odziv prvih gostov po pridobitvi znaka, kaj bi priporočili ostalim

ponudnikom, ki razmišljajo o postopku certificiranja in o tem, ali bi želeli na temo, o kateri smo spraševali, še kaj povedati. Z objavo izkušeni ponudnikov, ki so znak že prejeli, želimo spodbuditi tudi ostale turistične ponudnike za postopek certificiranja za vstop v eno izmed shem pridobivanja znaka. Nabor znakov, ki jih priznava Zelena shema slovenskega turizma, vsako leto posodabljam in objavljamo na spletnih straneh Občine Solčava <https://solcava.si/objava/364359>.

Boštjan Erjavec

Za našo ponudbo storitev nastanitve Prenočišča Pri Rogovilcu smo za svoje butične sobe v obnovljenem gostinskem objektu Rogovilc, ki ga upravlja družinsko podjetje, prejeli certifikat Zeleni Ključ/Green Key v septembru 2021. Sam postopek od prijave do prejema certifikata je trajal približno mesec dni. Za ta korak smo se odločili, ker smo se kot turistični ponudnik zavedali pomena trajnostnega turizma in skrbi za okolje. Želeli smo slediti trendom zelene sheme in tudi tako prispevati k trajnostnemu razvoju turizma. Ob tem

pa želimo poskrbeti tudi za dodatno promocijo lastne ponudbe in tako zajeti širši segment potencialnih strank.

Vključitev v proces certificiranja je po malem zahtevala prilagoditev celotnega poslovanja. Poslovne procese smo morali prestrukturirati v skladu s standardi za zmanjšanje vplivov na okolje. Potrebno je bilo zmanjšati količino odpadkov in poskrbeti za njihovo dosledno ločevanje, zagotoviti nižjo porabo električne energije in vode, našo turistično ponudbo pa prilagoditi v smeri zelenega turizma.

Prenočišča pri Rogovilcu

Postopek certificiranja je stekel hitreje tudi zato, ker smo objekt popolnoma prenovili pred nekaj leti in smo tako že med obnovo upoštevali številne okoljske standarde. Zaradi tega večje investicije za pridobitev certifikata niso bile potrebne. Smo pa uredili ekološki otok ob prenovljenem objektu, zamenjali nekaj dobaviteljev, uredili zbiranje deževnice ter poskrbeli za nabavo okolju prijaznih pripomočkov.

Ocenjujemo, da pridobitev certifikata Zeleni ključ nedvomno predstavlja dodano vrednost nastanitvenemu objektu

Solčavsko ima v Sloveniji velik turistični potencial, kjer ključno vlogo predstavlja narava. Zaradi naravnih danosti imamo nešteto možnosti, da se ukvarjamo z najrazličnejšimi dejavnostmi, ki prispevajo k pestrosti turistične ponudbe. Poskrbeti pa moramo, da za naravo skrbimo in ji nekaj tudi vrnemo.

Vključevanje v Zeleno shemo in zasledovanje okolju prijaznega poslovanja je torej ključnega pomena za ohranitev našega okolja in za nadaljnji trajnostni razvoj, zato vsem turističnim ponudnikom, ki še niso v Zeleni shemi, priporočamo, da poskrbijo za trajnostni način poslovanja in ga s pridobitvijo certifikata tudi uradno potrdijo. Slednje jim bo prineslo izključno pozitivne učinke.

Odločitev za postopek certificiranja je podpora trajnostnemu turizmu.

Prenošišča Pri Rogovilcu. Vse več gostov se zaveda pomembnosti okolju

prijaznega poslovanja, zato gostje vključenost v zeleno shemo cenijo in pohvalijo.

Apartmaji in wellness pod macesnovo streho

Jani Golob

Imamo znak Green Key. Datum izdaje 5. 7. 2021. Zato smo v prvem tednu septembra 2021 pridobili tudi znak Slovenia Green Accommodation. Prvi dopis glede ponudb za okoljske znake smo poslali različnim ocenjevalcem 13. 3. 2020. Potem eno leto nismo delali praktično nič, le preverjali razne znake. Dejansko smo potem postopek izpeljali od 24. 5. do 8. 7. 2021, ko smo presojevalcu poslali fotografije družine s prejetim okoljskim znakom. Vse skupaj je trajalo

torej približno mesec in pol, kar mislim, da je velik uspeh. Malo se je mogoče poznalo, da smo raznih razpisov in priprave dokumentacije za razpise vajeni, deležni pa smo bili tudi pomoči in nasvetov prijateljev.

Enostavno ni bilo sprejemljivo, da bi se drugi ponašali z okoljskim znakom, mi pa smo že pred 20 leti projektirali in pred 12 leti dejansko izvedli projekt trajnostno grajenega turističnega objekta. Ne bi bilo pošteno, da mi ne bi imeli okoljskega znaka. Kot

je znano, smo bili vseskozi aktivno udeleženi pri vseh trajnostno naravnanih projektih v občini in širše.

Praktično nam ni bilo treba storiti kaj dosti, saj smo tako, kot zahtevajo standardi, delali že prej. Treba je bilo zbrati dokumentacijo in dokaze, da tako dejansko delamo. Edina stvar, ki smo jo dejansko fizično kupili in postavili, je manjši sistem za ločevanje odpadkov, ki smo jih zbirali ločeno že prej, zdaj pa imamo sistem zabojnikov in napise, kam kakšen odpadek spada.

Najtežje si je bilo vzeti čas za pripravo dokumentacije. Za lažje sistematično delo nam je bilo v veliko pomoč, da nam je Natalija Ramšak pokazala vso svojo dokumentacijo. S tem nam je pomagala, da smo lažje določili nivo obdelave oziroma podrobnosti posameznih dokumentov. Prihranila nam je veliko časa in energije, za kar se ji javno zahvaljujemo.

Odziv gostov je odličen. Nihče se nič več ne pritožuje zaradi določenih ukrepov, ker imamo vse dokumentirano in utemeljeno z znakom. Prej smo včasih bili deležni kakšnih posmehljivih opazk – kaj se gremo, saj s tem tako ne bomo nič dosegli. Naša dolgoletna usmeritev v trajnostno delovanje podjetja na vseh področjih zdaj začenja dobivati potrditev, da je bila naša pot pravilna.

Vsekakor bi to priporočil predvsem solčavskim ponudnikom. Vsaj na Solčavskem bi morali imeti vsi okoljski znak, ceno turističnih storitev, ki so na Solčavskem sicer na visokem nivoju, bi morali vsaj podvojiti, sezono pa podaljšati. Ne sme nas uspavati rezultat zadnjih dveh sezon, ki sta bili posebni. Koliko smo bili dejansko uspešni s promocijo trajnostnega turizma na Solčavskem v preteklosti, se bo videlo že drugo leto, ko pomoči države ne bo več.

Uspehi Solčavskega na področju trajnostnega turizma (manj na področju

trajnostnega razvoja) niso slučajni. Premalo se spominjamo tistih, ki so o tem razmišljali že davno pred nami. Če lahko »Pod macesnovo streho« govorimo, da v trajnostni smeri operativno delujemo približno 22 let, so se v preteklosti trudili že drugi, ki so bili vsaj 30 let pred časom. Govorim predvsem o Avgustu Lenarju, ki so mu bile te zadeve jasne že vsaj 30 let prej in je bil očitno z razmišljanjem in delovanjem v smeri trajnostnega razvoja miselno 40 let pred običajnimi smrtniki. Če bi takrat Solčavani podprli mnoge njegove ideje za projekte, predvsem pa projekt parka Kamniško-Savinjske Alpe, katerega je Gusti zagovarjal,

se zdaj ne bi bilo treba boriti za preživetje (in lastno destinacijsko organizacijo) Rinke. Rinka bi imela svoja sredstva trajno zagotovljena, ne bi bila v breme občinskega proračuna, precej mladih izobraženih Solčavanov pa bi imelo svoj kruh doma. Podobno trajnostno je razmišljala tudi ekipa, ki je snovala in realizirala projekt prvotne poti po Logarski dolini, projekt Center Rinka, projekt solčavske panoramske ceste in druge trajnostne projekte.

Nagrade, ki jih Solčavsko zdaj prejema na področju trajnostnega turizma, imajo temelj v vizionarskih idejah in aktivnostih predhodnikov izpred 15, 20 ali več let.

Green Key je priznanje za dolgoletno trajnostno delovanje na področju turizma.

Praznik občine Solčava 2021

Mateja Brlec Suhodolnik

Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat
dan, da, koder
sonce hodi, prepir
iz sveta bo pregan,
da rojak prost bo
vsak ...

S temi veličastnimi verzi nas je v solčavski farni in občinski praznik 5. avgusta letos popeljal Oktet Žetev, z verzi, ki so aktualni vse od nastanka in v zdaj za vse nas še prav posebnem času.

Letos smo, hvala bogu, vendarle smeli znova povabiti na praznik nekoliko bolj pogumno, zato smo ga pripravljali in doživljali toliko bolj srčno.

Prav posebno pozornost so lahko zaznali tisti, ki so razseljeni po svetu in domovini in so na praznik obiskali rodno Solčavo in tudi vsi, ki jih ni bilo med nami. Cel dogodek smo snemali in omogočili ogled preko spleta na povezavi <https://www.youtube.com/watch?v=GoL7fc21D6A>

Ob letošnjem občinskem prazniku smo prepletali misli o spreminjajočem se podnebnju, ki nagovarja vsakogar in o počastitvi 30-letnice države Slovenije, ki bodi naš dom – naša

domovina.

Včasih so govorili, da smo na Solčavskem na varnem. Sicer vsega hudega vajeni, pa le nismo odvisni od pridelkov, ki jih uničujejo toča, pozebe, poplave ... A vse kaže da ni več tako. Tudi tukaj v tem skritem in z vseh strani z vršaci obdanem kotičku sveta, zaznavno občutimo posledice globalnih podnebnih sprememb.

Zemlja se bori in očičuje nesnage, ki jo povzročamo ljudje. Na Solčavskem že stoletja živimo v sozvočju z naravo, zavedajoč se njene miline in skrajnih moči. Tudi v teh sodobnih časih, ko negativni učinki globalizacije neusmiljeno vdirajo v nedrje naše deželice, poskušamo ostajati spoštljivi do zemlje, zvesti naravi in v tem pogledu ponižni.

Kakor koli daleč nazaj v zgodovino našega slovenskega naroda se ozremo, v vsakem obdobju se bije boj za samostojno državo, za domovino, za dom. Zdaj jo imamo, dragoceno državo Slovenijo. Tudi njej smo posvetili naše solčavsko praznovanje in ji podali roko za njen trideseti rojstni dan.

Za vsebinsko hrbtnico dogodka smo vzeli besedilo iz knjige Saga o Karantaniji, in sicer iz prvega dela z naslovom Kralj Samo. Napisal jo je znan slovenski pisatelj Ivan Sivec, oprli pa smo jo na realnost življenja Solčavanov.

Povzeto in prirejeno: »V deželi, ki se je pred sovražniki, pred ujмами in nesrečami, pred slabimi letinami in hudimi vetrovi varovala predvsem z visokimi gorami. V deželi, ki je svoje skromne domove, svoje poštene ljudi

Praznik Občine Solčava je vsako leto izjemen dogodek.

branila s svojo srčno krvjo, so ljudje v svojih dušah nosili **čudovite sanje**. V sanje so bile povite tudi ponosne zmage in kri umrlih, krčevit boj za obstoj na svoji zemlji in strahotna ponižanja, neskončna lepota ljubezni in nerazumljivo sovraštvo; vse lepo in hkrati trpko življenje pod visokimi planinami. Potem je le prišel praznik, ki smo ga vsi nestrpno čakali. To ni bil samo naš praznik, temveč tudi praznik naših prednikov, praznik preteklosti in sedanosti, predvsem pa praznik prihodnosti.«

Z vedenjem in globokim čutenjem vseh ustvarjalcev, ob uporabi sodobnih tehnologij in doživeto, čutno

igro nastopajočih smo na svojstven, solčavski način trdno prepletli dve na videz različni, pa vendar na moč vključujoči vsebini: naravo z globalnimi spremembami in domovino, Solčavo in Slovenijo, Zemljo/zemljo in svet ...

Županja je v svojem nagovoru prenesla informacije o delu, dosežkih in izzivih, s katerimi se soočamo, poleg tega pa pozvala: »Samostojnost je priložnost. Hkrati pa terja od nas kot skupnosti in vsakega posameznika veliko mero zrelosti in odgovornosti. Vsak od nas se je dolžan vključevati v skupnost kot aktiven, konstruktiven državljan/občan.«

Cel dogodek je bil prepleten z izbrano glasbo in pesmimi, vse skupaj pa je bilo zaokroženo z odlično, izborno solčavsko pogostitvijo, ki so jo domislile in pripravile solčavske ženske.

Te so nam zdaj, ob izteku leta, podarile božično žito, ki da naj ga posejemo **kot simbol upanja in novega življenja**.

V znamenje hvaležnosti ter z vsem spoštovanjem in priznanjem do vsebine in poteka prireditve ter pogostitve s strani krajevnega odbora društva kmetič Solčava ga je daroval dolgoletni obiskovalec/gost Solčavskega.

Urejanje prostora

Špela Pogorelčnik

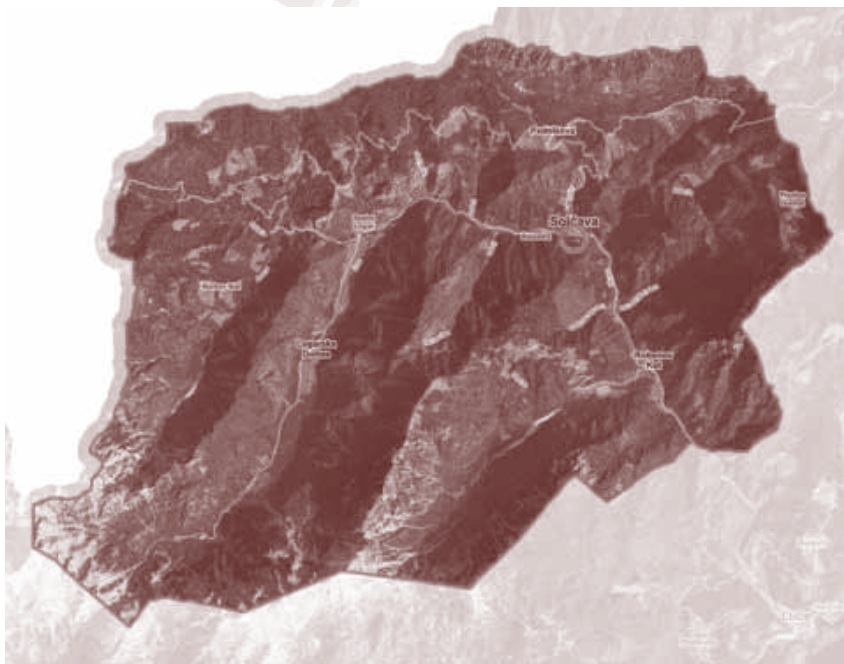
Občina Solčava je že leta 2007 začela s pripravo Občinskega prostorskega načrta (OPN), za katerega se je izvedla javna razgrnitev od 18. novembra do 18. decembra 2019, z javno obravnavo 3. decembra 2019.

Letos spomladi je bil sprejet in na spletni strani občine objavljen sklep na podlagi stališč do pripomb in predlogov javnosti, podanih v času javne razgrnitve občinskega prostorskega načrta občine Solčava. Prav tako pa je bila letos spomladi izdelana Hidrološko hidravlično analiza vodotokov za izbrana posamezna območja občine. Ta je v svojem bistvu analizirala vodotok Savinja od sotočja Jezere in Črne, do meje dolvodno od naseljenega

dela Solčave in 13 izlivov odsekov pritokov Savinje. Na podlagi predhodno navedenega, je bilo gradivo OPN dopolnjeno, predlog pa je bil v juliju letos poslan v druga mnenja nosilcem urejanja prostora. V zaključni fazi postopka potekajo še nekatera usklajevanja s posamezni ključnimi mnenjedajalci, sprejem akta pa se pričakuje v naslednjem letu.

Občina Solčava je bila v letu 2019, s strani Ministrstva za

okolje in prostor, poleg še treh slovenskih občin izbrana za testni primer priprave Odloka o urejanju in podobi naselja in krajine, kateri je, kot izvedbeni akt, predviden s Zakonom o urejanju prostora (ZUreP-2). Občina si s tem testnim primerom odloka želi urediti tri področja in sicer razmejevanje, oglaševanje/ obveščanje in pomožni objekti. Testni odlok, kateri bo kot primer dobre prakse služil in pokazal načine priprave odloka in urejanja prostora za izbrana področja, je trenutno v fazi izdelave.

Trajnostni kazalniki na področju okolja

Bernarda Prodnik

Kazalniki na področju porabe električne energije

V občini Solčava že nekaj let preverjamo podatke o skupni porabi električne energije.

Poraba se zmanjšuje, kar je verjetno posledica različnih dejavnikov. Z zamenjavo starih, dotrajanih gospodinjskih aparatov z veliko porabo energije ter uvajanja novih tehnologij

in ukrepov za izvajanje okoljskih standardov nam je v opazovanem obdobju uspelo zmanjšati porabo električne energije. Težko pa je reči, kako je na manjšo porabo električne energije vplival covid-19 zaradi omejevanja izvajanja gospodarske dejavnosti.

Varčna poraba elektrike je eden izmed kriterijev Zelene sheme (poglavje 3.17) in posebej za turistična podjetja (poglavje 6.6), kjer je treba pojasniti, kako spodbujamo turistična podjetja k manjši porabi električne energije,

SOLČAVA SLOVENIA 2021

Trajnostni cilji, ki jih Solčava po merilih Best Tourism by UNWTO že izpolnjuje.

k javni objavi podatkov o porabi energije in k znižanju izpustov toplogrednih plinov.

Za spremljanje podatkov

od leta 2017 pridobivamo podatke iz javnih evidenc po skupinah uporabnikov električne energije za celotno porabo v občini. Posebej spremljamo skupno porabo za turistične ponudnike v Krajinskem parku Logarska dolina, ki ima naziv Slovenia Green Park.

Podatki skupne porabe električne energije v obdobju 2018–2020 v občini Solčava (vir podatkov: Elektro Celje, d. d.)

Leto	Skupna poraba kWh v občini	Skupna poraba kWh v občini (vsi turistični ponudniki)	Število tur. nočitev (vir: SURS)	Poraba energije na turistično nočitev (v kWh)
2018	2.449.972	1.053.315	34.776	30,29
2019	2.394.506	1.069.117	32.567	32,82
2020	2.253.838	893.146	37.175	24,03

Opomba: Podatki o porabi energije na nočitev služijo le za oceno trenda porabe in niso nastali izključno zaradi opravljanja nastanitvene dejavnosti, saj so vanje zajeti tudi stroški porabe energije dnevni obiskovalcev in ostala poraba električne energije pri turističnih ponudnikih.

Podatki porabe električne energije v obdobju 2018–2020 pri turističnih ponudnikih v Krajinskem parku Logarska dolina

Leto	Skupna poraba kWh turistični ponudniki v KP Logarska dolina	Število nočitev	Poraba energije na turistično nočitev (v kWh)
2018	567.747	18230	31,14
2019	538.142	18608	28,92
2020	426.176	17701	24,07

Iz podatkov vidimo, da se je skupna poraba električne energije pri turističnih ponudnikih v dveh letih zmanjšala za okoli 15 %, preračunamo na turistično nočitev pa za okoli 20 %.

Nekatera turistična podjetja že izvajajo ukrepe za zmanjšanje porabe električne energije, kar se nedvomno odraža tudi na zmanjšanju porabe na nočitev in pri stroških poslovanja. Največji prihranki so pri ponudnikih, ki so nosilci znaka, ki ga priznava Zelena shema slovenskega turizma <https://solcava.si/objava/364359>.

Koristne nasvete za varčevanje z električno energijo in prihranke lahko najdemo na spletnem naslovu <http://www.trajnostnaenergija.si/Trajnostna-energija/Varcujte/Kako-privarcevati>.

Kazalniki na področju zbiranja in odlaganja odpadkov v občini Solčava

Leto	Odpadki v kg na prebivalca v Sloveniji	Odpadki v kg na prebivalca v občini Solčava	Mešani komunalni odpadki v %
2018	495	465	47,54
2019	509	478	48,05
2020	489	293	38,89

Količina zbranih in odloženih odpadkov v občini Solčava v obdobju 2018–2019

Vir: Poročila o izvajanju GJS zbiranja in odvoza odpadkov v občinah Nazarje, Gornji Grad, Ljubno, Luče, Solčava, SURS

Podatki kažejo, da se količina zbranih in odloženih odpadkov preračunano na prebivalca v občini Solčava zmanjšuje, izboljšuje se tudi stopnja ločevanja odpadkov.

Z nadaljevanjem prizadevanj na tem področju smo na dobri poti do družbe Zero Waste.

Poraba pitne vode na prebivalca

V občini Solčava imamo dva javna vodovoda, ki oskrbujeta okrog 57 % prebivalstva in gospodarstvo. Na teh vodovodih je merjena poraba pitne vode, zato lahko porabo spremljamo in sprejemamo ustrezne ukrepe za varčevanje z vodo.

Skupna poraba pitne vode pri 4 turističnih ponudnikih z največ nočitvami v KP Logarska dolina, z merjeno porabo vode (vodovod Plest)

Leto	Poraba pitne vode (v m ³)	Število nočitev	Poraba/nočitev (v m ³)
2017	6239	9690	0,64
2018	8068	11.592	0,70
2019	5350	13.649	0,39
2020	3778	13.436	0,28

Opomba: Poraba vode se nanaša tudi na preostalo porabo. Iz podatkov vidimo, da se zmanjšuje celotna poraba pitne vode in poraba, izračunana na nočitev, ki se je praktično prepolovila. Pomembno je tudi, da sproti spremljamo porabo vode in preprečujemo njene izgube.

Občina do kmetije Gradišnik asfaltirala cesto

Albina Štifter

Občina Solčava je letos s sredstvi za uravnoteženje razvitosti občin izvedla investicijo v cesto do kmetije Gradišnik.

V začetku leta je z lastnico zemljišča, po katerem poteka kategorizirana javna pot, podpisala predpogodbo o brezplačnem prenosu zemljišča. Na podlagi

Nova pridobitev dopolnjuje urejenost prometne infrastrukture.

projektne dokumentacije se je uredilo odvodnjavanje in asfaltirala cesta v dolžini 850 metrov. Izvajalec gradbenih del je z deli, katerih vrednost je znašala slabih 97.000 EUR,

zaključil še pred začetkom turistične sezone. Zdaj poteka še parcelacija, odmera in prenos zemljišča na Občino Solčava. Nova pridobitev dopolnjuje urejenost

prometne infrastrukture na Solčavskem, ki je v prvi vrsti pomembna za prebivalce, prispeva pa tudi k urejeni podobi turističnega območja.

Sanacija JP 734050 Račnik

Tadej Jeršič

V zadnjih letih so ob neurjih meteorne vode na vkopni brežini nad javno potjo JP 734050 Račnik močno načele neodporno in nezaščiteno brežino, jo na več mestih spodkopale in s spranim materialom mašile prepuste pod cesto.

To je bilo še posebej izrazito v času neurja z obilnimi padavinami 5. avgusta 2020, ko se je poleg erodiranja vkopnih brežin zaradi spodkopane brežine udrl tudi zunanji rob ceste. Po pobočju je zato splazel celoten zunanji del nasipa ceste, tako da je ta postala neprevozna in so jo morali interventno razširiti v vkopno brežino. Kljub razširitvi pa je širina vozišča

Gradnja dvostenske lesene kašte za podporo nestabilne brežine

komaj dovoljevala prevoz z gozdarskimi kamioni in kmetijsko mehanizacijo.

Poleg tega je večji hudournik, ki na tem odseku dvakrat prečka cesto, zamašil tudi oba poddimenzionirana prepusta, zato so se hudourne vode ob toku navzdol prelile po cesti in brežini ter povzročile dodatne poškodbe.

Med neurji so meteorne vode obenem sprale tudi

neodporn material na visokih vkopnih brežinah ob toku navzgor, tako da se je na vrhu oblikoval previsni rob z nekaterimi nagnjenimi drevesi, ki bi se lahko ob naslednjem neurju z obilnimi padavinami prevrnili na cesto.

Pri odpravi poškodb po neurju je bilo treba vse nestabilne odseke vkopne brežine podpreti, urediti

brežino in jo na več mestih na čim bolj enostaven način utrditi ter preprečiti nadaljnjo erozijo brežine. Na vseh prizadetih odsekih je bilo urejeno površinsko odvodnjavanje ceste z izvedbo vtokov in iztokov obstoječih prepustov ter s postavitvijo novih prepustov. Oba poddimenzionirana prepusta sta bila nadomeščena z novima z dovolj veliko pretočno odprtino. Na vtoku obeh prečkanj sta bila za zajem visokih voda izvedena uvajalna pragova, ki bosta zadržala čim več plavin ob toku navzgor in zajela vse visoke vode tako, da ne bo prihajalo do poškodb nasipa ceste.

Uvajalni prag in drča nad vtokom

Priložnost na pragu – z lastnim potencialom do poslovnega uspeha

Mateja Brlec Suhodolnik

Leta 2018 se je Center Rinka kot nosilec projekta skupaj s finančnim partnerjem, Občino Solčava, prijavil na drugi javni poziv za podukrep M19.2 za izbor CLLD operacij

, financiranih iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja na območju LAS Zgornje Savinjske in Šaleške doline s projektom Priložnost na pragu – z lastnim potencialom do poslovnega uspeha.

Solčavsko je veliko območje, ki ga obvladuje malo prebivalcev. Je zelena točka

Slovenije. Območje občine Solčava je izrazito trajnostno naravnano. Njegova gospodarska usmeritev je – poleg kmetijstva, gozdarstva, nekaj obrti in storitvenih dejavnosti – zeleni turizem, ki zajema ekonomsko, kulturno, družbeno in okoljsko razsežnost. Ohraniti želimo doseženo stopnjo varstva okolja

ob hkratnem pozitivnem ekonomskem učinku na osnovi notranjih potencialov. To bi radi dosegali s širjenjem zavedanja o novih poslovnih priložnostih, izboljšanjem klime za podjetništvo na osnovi lastnih virov, ustvarjanjem priložnosti za vzpostavitev zelenih delovnih mest ter spodbujanjem mreženja ponudnikov, storitev in produktov.

Projekt je namenjen domačim gospodarstvom in posameznikom, da prepoznajo edinstvene prodajne priložnosti v različnih sposobnostih območja.

Izboljšane naj bi bile kompetence in znanje prebivalstva za lastno promocijo in izkoriščanje prodajnih priložnosti.

Dosežena naj bi bila »osebna« rast posameznih oseb oziroma gospodarstev.

Zvišana naj bi bila motiviranost, usposobljenost in samozavest ponudnikov za predstavitev lastnih produktov/zgodb, predvsem takih, ki doslej še niso bile prepoznane kot tržno zanimive.

V ta namen izvajamo motivacijske in izobraževalne delavnice.

Evidentiranih je bilo tudi 16 zainteresiranih gospodarstev,

Solčavska kuhinja

društev in posameznikov ter zbranih, oblikovanih in zapisanih ravno toliko njim lastnih vsebin ali zgodb, prirejenih za predstavitev in interpretacijo snovne in nesnovne kulturne dediščine.

V servisnem prostoru poleg prireditvenega prostora smo vzpostavili prostorsko-

tehnične razmere za mrežni nastop ponudnikov s sestavljeno ponudbo na dogodkih po načelu odprte solčavske kuhinje. Potencialni ponudniki iz domačega okolja naj bi se izpopolnili v veččinah prepoznavanja edinstvenih prodajnih priložnosti ter promocije in nudenja lastnih produktov.

Servisni prostor ob prireditvenem prostoru

Letos smo 25. septembra izvedli eno izmed številnih izobraževalnih delavnic in predstavitev po zgoraj opisanem načinu zbranih in obdelanih zgodb, poleg tega pa smo izvedli mrežni nastop ponudnikov s sestavljeno ponudbo solčavske kuhinje.

Zaradi spoštovanja ukrepov za zajezitev širjenja bolezni je bila izvedba mrežnega nastopa ponudnikov s sestavljeno ponudbo solčavske kuhinje nekoliko prirejena in realizirana šele letos jeseni. Dogodek smo izvedli v navezavi s 11. festivalom ovčje volne Bicka. Nastopilo je šest ponudnikov z zelo pestro ponudbo jedi. Obiskovalci so lahko pokusili ali pa se do sitega najedli, kot se dogodku pritiče, jagenjčka izpod peke in še nekaterih drugih značilnih mesnin z različnimi prilogami, gobove juhe, ajdovih žgancev ter hruškovih (gruševih) in mesnih žlinkrofov, solčavskega masovnika (masunka), štrukljev, jogurta in drugih mlečnin iz ekološke pridelave, ajdovega kruha in domačega pečenega krompirčka, katerega so se razveselili predvsem najmlajši obiskovalci. Poleg naštetega

Predstavitev lastnih zgodb posameznih turističnih ponudnikov

pa so bile v okviru odprte solčavske kuhinje ponujene še številne bolj ali manj značilne solčavske sladice.

Obisk je bil kljub posebnim pogojem odličen in odziv obiskovalcev izjemno pozitiven. Najpomembnejše pa je, da so ponudniki prepoznali številne prednosti takšnega pristopa in organizacije gostinske ponudbe na lokalnih dogodkih.

V veliko oporo pri prenašanju zamisli v življenje in prakso ter pri snovanju idej so ponudniki/ponudnice in tudi posameznice, ki se ne ukvarjajo nujno neposredno s turizmom, temveč s pridelavo

in predelavo surovin v mlečne, mesne in pekavske izdelke, tudi čaje marmelade ipd., organizirane v Društvo kmetič Zgornje Savinjske doline, krajevni odbor Solčava.

Ob začetnih izvedbah dogodkov s tem načinom gostinske ponudbe si lahko rečemo le: »S polno paro naprej novim izzivom naproti.«

Zagotavljanje ponudbe na dogodkih z mrežnim nastopom ponudnikov s sestavljeno ponudbo solčavske kuhinje je odličen primer dobre prakse, ki se ga da prenesti tudi v druga okolja.

Dobra vidnost na cesti je ključna za boljšo prometno varnost pešcev

Občinski SPV

Pešci smo v prometu med najbolj izpostavljenimi skupinami udeležencev.

Tveganje se poveča zlasti ob neugodnih vremenskih razmerah in ponoči. Še posebej je potrebna previdnost na območjih zunaj naselij, kjer so hitrosti vožnje višje. Zavedati se moramo, da kot pešci nimamo absolutne prednosti: vedno moramo storiti vse, da preprečimo nesrečo in tudi tveganje za nesrečo.

Večkrat nas občani opozorijo na situacije, ko so zadnji hip ob cesti zagledali slabo vidnega pešca. Za večjo lastno prometno varnost upoštevajmo zakonske predpise, ki določajo kresničko ali odsevni trak kot obvezen del opreme pešcev ob slabši vidljivosti in ponoči. Prav tako je pomembno, da se držimo pravilne smeri hoje po cesti, skladno s prometnimi predpisi, ki določajo, da morajo pešci hoditi ob levem robu vozišča, v smeri hoje. Izjemoma lahko pešci hodijo po desni strani vozišča v smeri hoje, kjer je to zanje varneje (nepregledni

Odsevna telesa za večjo varnost

Mreža vodnih poti

Ivica Orešnik

Trije slovenski LAS-i (LAS Srce Slovenije, LAS Gorenjska košarica in LAS Zgornje Savinjske in Šaleške doline) ter LAS iz Spodnje Koroške iz Avstrije izvajamo projekt sodelovanja

med LAS-i. Glavni namen projekta je digitalizacija mreže vodnih poti po vodnih izviroh v Kamniško-Savinjskih Alpah, priprava zemljevida lokacij izvirov ter usposabljanje vodnega sommeliera za okušanje vode.

Promocijo pitja izvirske vode ter vode iz pipe, ob tem pa tudi zmanjšanje porabe plastenk, smo letos

izvajali na festivalih pitne vode sodelujočih LAS-ov. Za izmenjavo izkušenj in spoznavanje okolja sosednjih LAS-ov smo izvedli skupno strokovno ekskurzijo na sosednjo avstrijsko Koroško, drugo ekskurzijo pa načrtujemo prihodnje leto na Gorenjsko. Ena pomembnejših projektnih aktivnosti, ki smo jo LAS-i

izvajali letos, je bila analiza vzorcev izvirske vode. Na področju občin Ljubno, Luče in Solčava, kjer na področju našega LAS-a izvajamo projekt sodelovanja, je bilo analiziranih 17 vzorcev.

Analiza je v nekaterih primerih pokazala prisotnost *Escherichia coli* in koliformnih bakterij, zato bo zaščiti teh vodnih virov treba v bodoče posvetiti večjo pozornost.

V okviru projekta sodelovanja Mreža vodnih poti v Kamniško-Savinjskih Alpah je nastal tematsko izobraževalni promocijski film Naravne vode v Kamniško-Savinjskih Alpah, ki govori o pomenu izvirov pitne vode; izviri so naše bogastvo in jih moramo skrbno čuvati. V filmu so predstavljeni tudi nekateri izviri s področja našega LAS-a.

Na splošno so na področju našega LAS-a, iz zaledja Kamniško-Savinjskih Alp, kvalitetni pitni vodni viri. Fizikalno-kemijske in mikrobiološke analize vod iz vseh 7 izvirov, ki so jih člani Jamarskega kluba Kamnik izvedli 4. in 5. avgusta na Solčavskem, so potrdile dobro kvaliteto zajetih voda. V treh izvirih bakterij *Escherichia coli* ni bilo (Železna voda, Olševa, izvir Črne v Logarski

Srečanja pomembno prispevajo k izmenjavi izkušenj in k povezovanju med sosednjimi LAS-i.

dolini in Ošovnikov izvir). V ostalih štirih primerih pa so bile bakterije prisotne v zelo nizkem številu. K slabšim rezultatom v nekaj primerih je verjetno nekoliko prispevalo nekajdnevno deževje tik pred odvzemom vzorcev.

V Solčavi in Lučah smo letos v okviru lokalnih dogodkov izvedli festival pitne vode, v Solčavi pa tudi kviz na temo vode. V prihodnje načrtujemo pilotno izvedbo dvodnevne turističnega programa v organizaciji Centra Rinka.

Festival ovčje volne Bicka

Darja Knez

V soboto, 25. septembra 2021, je v Solčavi v organizaciji Centra Rinka, Društva Bicka in Občine Solčava potekal že 11. Festival ovčje volne Bicka, poimenovan Volnena kultura: sprehod po stezah časa.

V dvorani Zadružnega doma smo opoldne odprli razstavo izdelkov iz domače volne. Razstavo so pripravile članice društva Bicka.

Ob tem je Zavod Poseben dan na zanimiv način predstavil Zgodbe turističnih ponudnikov Solčavskega, med njimi tudi društva Bicka, ki so jih pripravljali v okviru projekta Priložnost na pragu.

Zavod Poseben dan so v letu 2021 za potrebe projekta Priložnost na pragu skupaj z nekaterimi domačini pripravili **zgodbe za interpretacijo dediščine Solčavskega**. Na ta način se skuša obiskovalcem, popotnikom in vsem radovednim približati izjemno dediščino našega področja. Zgodbe bodo ostale njim v uporabo in na voljo tudi širši javnosti.

Nosilec operacije je Javni zavod Center Rinka, Zavod za turizem in trajnostni razvoj Solčavskega, partner v projektu je Občina Solčava.

Medtem se je na prireditvenem prostoru že začelo dogajanje: na stojnicah je zadišalo po odlični solčavski kuhinji, kjer so številni obiskovalci lahko poskusili lokalne dobrote; masovnik, kisló mleko, gobovo juho in žgance, štruklje, žlinkrofe, jagenjčka izpod peke, pečen krompirček, domači zavitek ...

Ostale stojnice so letos zapolnili samo solčavski ponudniki s svojimi ročnimi deli.

Za začetek so občinstvo ogreli Solčavski pobi, nato pa so nas z obiskom počastili člani Zgornjesavinjske godbe, ki so nam odigrali odličen koncert.

Pod taktirko Francija Podbrežnika so člani Kulturnega društva Franc Herle Solčava pripravili čudovito predstavo, ki se je prepletala s kratkim filmom, ki je bil posnet kot promocija

Bicka je gradnik kulturne krajine alpskega prostora.

Bickine jopice, odličen nov produkt društva Bicka. Filmček si lahko ogledate na YouTubeu:

<https://www.youtube.com/watch?v=EEwspFXsnEQ&t=83s>

Prireditve smo sklenili z besedami nastopajočih: »Bicka je pojem za preživetje, je gradnik kulturne krajine alpskega prostora, je kulturna in naravna dediščina vseh prebivalcev Alp, navezuje

nas na preteklost, ta pa nas navezuje na prihodnost in s tem soustvarja skupnost.«

Etnološki tabor treh dolin 2021: mladost na Solčavskem

Neža Zore

Etnološki tabor treh dolin 2021, ki so ga že drugič zaporedoma organizirali dr. Blaž Bajič, Ana Svetel in Veronika Zavrtnik z Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani, je letos potekal od 22. do 27. septembra.

Kot rezultat skupnega terenskega dela na taboru leto prej je pod peresom naših študentov in drugih avtorjev nastal zbornik z naslovom Razgledi treh dolin: Solčavsko v etnološki in antropološki

perspektivi (2021), ki je zrcalo sodelovanja med prebivalci raziskovanega območja in študenti, ki so lokalni skupnosti prisluhnili in v enem tednu poskusili opraviti čim bolj poglobljen etnološki pregled solčavske občine in treh dolin v njej: Matkovega

kota, Logarske doline in Robanovega kota.

Tudi letos smo se z željo po novih izkušnjah odločili za obisk istega območja, le da smo se tokrat osredotočili na mlade in njihovo doživljanje Solčavskega

Večerni pogovor v planšariji Logarski kot (foto: Ana Svetel, 2021)

ter na doživljanje mladosti na Solčavskem pri zdaj že starejših generacijah. Pri tem nismo izključili možnosti, da bomo nekaj že raziskovanih tematik z letošnjim obiskom še dodatno poglobili. Kljub temu bi lahko rekli, da smo bili osredotočeni predvsem na vprašanje, kako je biti mlad na tem specifičnem alpskem območju.

območju opravljali samostojno terensko delo v manjših skupinah, kjer so nas tudi tokrat Solčavani sprejeli odprtih rok, ob večerih pa smo se v naši nastanitvi v planšariji Logarski kot pogovorili o opravljenem delu. V času našega bivanja smo se udeležili tudi prireditve, ki je potekala v okviru Festivala ovčje volne

govorila o vsesplošni potrebi po mladih antropologih v sodobnem življenju. Naslednji dan je bilo predavanje Prihodnost: krmarjenje med izkušnjami in vizijami dr. Saše Poljak Istenič, ki je spregovorila o izvirmih načinih iskanja rešitev za oblikovanje boljše prihodnosti. Predavanje Mladi v središču ali na obrobju družbenih procesov? sta tretji dan tabora izvedla dr. Miha Kozorog, ki je predstavil zapostavljenost preučevanja mladih v etnološki vedi, in Mateja Slovinc, ki je opisala svoje raziskave življenja mladih s kmetij. V okviru predavanja Promet, poti in infrastruktura v alpskem okolju v oblikovanju trajnostne mobilnosti sta se peti dan tabora dr. Tatiana Bajuk Senčar in dr. Jaka Repič posvetila vprašanju infrastrukture in mobilnosti v alpskih območjih. V sklopu javnih predavanj je drugi dan tabora potekal tudi pogovor o prihodnosti dediščine, ki ga je moderirala dr. Alenka Bartulović. V pogovoru so sodelovali Mateja Brlec Suhadolnik iz Občine Solčava, Marko Slapnik iz Zavoda Poseben dan ter predstavnici iz Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije Saša Roškar iz Območne enote Kranj in Božena Hostnik iz Območne enote Celje. Naš drugi organizirani obisk edinstvene Solčave se je

Predstavitve družinske kmetije z Mojco Ošep (foto: Veronika Zavratnik, 2021)

Tabor smo otvorili z obiskom na kmetiji Bevšek, kjer nas je pričakala Mojca Ošep in nam predstavila zgodovino družinske kmetije ter nas hkrati popeljala po njeni bližnji okolici. Sledilo je kosilo na kmetiji Matk, nato pa otvoritev tabora z nagovorom županje Občine Solčava Katarine Prelesnik in predstavitev lanskega zbornika Razgledi treh dolin: Solčavsko v etnološki in antropološki perspektivi. V naslednjih dneh smo razpršeni po že omenjenem

Bicka, ki je bila dodatna priložnost za povezovanje s prebivalci in vpogled v njihova življenja.

V okviru tabora so v dvorani Zadružnega doma Solčava potekala tudi javna predavanja, ki so se nanašala tudi na naše terensko delo in hkrati zanj postavljala pomembne iztočnice. Uvodno predavanje z naslovom Zakaj prihodnost potrebuje (mlade) antropologe in antropologinje je na daljavo izvedla dr. Zdenka Sokoličková, ki je

zaključil z javno predstavitvijo
izsledkov terenskega dela,
kjer nam je prisluhnila tudi
županja Katarina Prelesnik.
Sklepni del smo zaključili s
pogostitvijo in neformalnim
druženjem. Veseli smo bili
ponovnega sodelovanja s
krajani in Občino Solčava,
vsekakor pa upamo na
nadaljnje izvedbe tabora,
saj verjameмо, da lahko
Solčavsko še podrobneje
spoznamo in vedno znova
odkrivamo nove razsežnosti
tega raznolikega območja.

Pogovor o prihodnosti dediščine v dvorani Zadrúžnega doma Solčava. Od
leve proti desni: Božena Hostnik, Saša Roškar, Mateja Brlec Suhadolnik,
Marko Slapnik, dr. Alenka Bartulović (foto: Ana Svetel, 2021)

Vojaška zasedba Solčave leta 1851

Janez Janc, takratni solčavski župnik

Prav v tem času mineva 170 let
od vojaške zasedbe Solčave.
V njeni okolici so se okoli leta
1850 skrivali vojaški begunci. V
tistem času je obvezna vojaška
služba trajala kakih deset let in
fantje, tudi s Kranjske, so se ji
seveda želeli izogniti. Možnosti
ni bilo prav veliko: šli so lahko
med rokovnjače in so se
potem ukvarjali s kriminalom,
drugi pa so se zatekli v
odročne kraje, v katerih so bili
varni pred oblastmi. Dokler ...

V letih 1847–1881 je bil
v Solčavi župnik Janez
Janc. Njegov nemški spis
Znamenitosti Solčave je v
svojem vodniku Savinjske
Alpe (*Die Sannthaler Alpen*)

leta 1877 objavil Slovincem
srčno naklonjeni Johannes
Frischauf, profesor v Gradcu
in planinec, ki je za naše kraje
nekoč naredil toliko, da so naši
predniki po njem imenovali
Frischaufov dom na Okrešlju.

Dogajanje leta 1851 je daleč
najbolj podrobno in prav
imenitno opisal Valent Vider
v knjigi Solčava (prvič je izšla
leta 1981, drugič 2004), saj
je Jančevim dejstvom dodal
podatke iz pripovedovanja
domačinov, celo z imeni
in priimki ter hišnimi imeni
fantov, ki so napadli žandarje
in bili nazadnje za napad
nanje tudi kaznovani. Župnik
Janc pa je bil kot sodobnik

priča dogajanju, v njem je
sodeloval vsaj kot prevajalec,
menda je bil obtožen, da je
pomagal storilcem, poznal je
teren in domačine in z besedo
je v Frischaufovem vodniku
po Savinjskih Alpah stopil v
bran Solčavanom, na katere
je padla temna senca zaradi
obračuna z oboroženimi
silami. Tole je Jančev del
zgodbe.

Proti koncu leta 1851 je prišla
s Koroške močna vojaška
zasedbena enota, v prvih
mesecih leta 1852 pa vojaška
asistenca zaradi civilnopravne
preiskave v zvezi s to
zasedbo.

Pravkar omenjena vojaška zasedba Solčave je izzvala vsesplošno pozornost in povzročila, da je bilo v tedanjih časopisih in v mnogih vodnikih zapisanega marsikaj pretiranega, napačnega, celo izmišljenega in smešnega, pri čemer je bila Solčava prikazana kot brezno, polno tatov, klatežev, roparjev in požigalcev – in zgroženega bralca so »prijazno« opozarjali, naj noben potnik ne tvega obiska tega nevarnega področja, ne da bi bil od nog do glave oborožen. [Opomba Johanna Frischaufa: »Kot veličastni dosežek drzne domišljije, ki je prav po otročje naivna, naj omenim članek dr. Friedricha Hoffmanna v reviji Gartenlaube leta 1865 z naslovom Največje razbojniško gnezdo Nemčije. Škoda, da gospod pisec svojega talenta ni mogel uveljaviti prej; lažnivi Kljukec bi gotovo nehal pripovedovati svoje zgodbe in bi jih prepustil gospodu dr. Hoffmannu. Potem bi verjel svojim zgodbam vsaj gospod pisec.«] Zato bi utegnila biti tale kratka, vendar resnična skica o žalostnem pripetljaju, ki jo prikazuje neposredna priča dogajanja [namreč solčavski župnik Janc], dobrodošla vsem prijateljem resnice.

V solčavskih gorah – pa tudi v sosednjih gorah okoli Železne Kaple, Črne, Luč in drugod – so se, kot je znano, na

Lipa sredi gozda priča, da je tu nekoč stala domačija. Na tem kraju, imenovanem Bosarija, je živel Bosrohmanov Anže, vodja upornikov, ki so šli nad žandarje, da bi rešili ujetnike. (Foto: Bernarda Prodnik)

odročnih kmetijah, predvsem pa v gozdovih, do prihoda žandarmerije zadrževali moški brez dokumentov, med njimi tudi vojaški begunci. Prva in sveta dolžnost na novo organizirane žandarmerije je bila, da jih vse polovi. Ker so hoteli izpolniti ta ukaz, so

prišli sredi decembra 1851 trije žandarji s Koroške čez planino mimo svetega Jakoba v Koprivni na Štajersko. Pri prvem kmetu pod to planino v Solčavi so prijeli hlapca, ki je bil brez dokumentov, in to ravno v trenutku, ko je družina sedla h kosilu. Z njim

so se spustili v vas Solčava, kjer pa so se v gostilni pri Smetniku krepčali malo predolgo. Temnilo se je že, ko so se namenili nazaj proti občini Sveti Duh, kjer so pri kmetu Rogarju pod prelazom proti Kapeli prijeli dva stara moška brez dokumentov in kjer so z njimi po nepazljivosti prespali tudi vsi trije prijeti. Kmalu so za to aretacijo izvedeli na okoliških kmetijah in po gozdovih. Fantje brez dokumentov – 25 jih je bilo, med njimi šest domačinov, Solčavanov, ostali pa vsi od drugod, večinoma s Kranjske in Koroške – so se to noč zbrali na visoki ravnici nad prelazom proti Kapli (že na koroških tleh) v trumo in tam okoli štirih zjutraj pričakali tri vračajoče se žandarje s tremi ujetniki, da bi jim jih s silo vzeli. Toda to ni šlo tako zlahka in tiho. Nastal je strašanski boj. Žandarji so streljali s puškami in tolkli s sabljami, fantje pa prav tako s svojim raznovrstnim orodjem. Med divjim bojem – temno je bilo kot v rogu – so se vsi trije ujetniki neovirano umaknili nazaj v Solčavo. Po končanem klanju so fantje, od katerih je bil le en sam ranjen s sabljo, zapustili bojišče in se razkropili naokoli, žandarji pa so usmiljenja vredno ranjeni ležali tam, dokler jih niso prišli iskat iz Kaple, kamor je kmalu prispela vest o nesrečnem boju. Tam so ostali v zdravniški oskrbi, dokler niso ozdraveli in bili

spet sposobni opravljati svoje prejšnje službe.

Nekaj dni po tem prekletem napadu je prišlo v visokem snegu in ostrem mrazu čez gore v Solčavo več vojaških kompanij in tudi žandarji s Koroške in Kranjske, da bi kraj zasedli, poiskali udeležence napada in jim dodelili zasluženo kazen. Tako je bilo **20. decembra 1851** v Solčavi in okolici uvedeno obsedno stanje. Neki starejši žandar, ki je malo pred tem napredoval v poročnika, je sestavil in z vsemi običajnimi obsednimi formalnostmi razglasil zasedbo; v tem času so bili pod njegovim poveljstvom ne samo žandarji, temveč tudi vsa vojska. Razglas o obsednem stanju je po točkah tukajšnji župnik na vaškem trgu v prisotnosti žandarmerije in vojske navzočemu ljudstvu prevajal v slovenščino. Zasedba je trajala 10 dni; **31. decembra [1851]** je bila namreč z ukazom generalnega poveljstva v Gradcu ukinjena in vojska skupaj z žandarmerijo se je istega dne čez planino vrnila nazaj na Koroško.

Kljub z železno strogostjo uvedenemu ustrahovanju v času zasedbe pa niso mogli najti niti enega samega soudeleženca napada. Šele konec junija 1852 se je najbrž iz moralnih razlogov preiskovalnemu sodišču v Kapli javil mladenič iz Luč,

ki je bil med spopadom ranjen v roko, in naznanil vse sostorilce. Krivce, ki so se izogibali vojaški službi, je kaznovalo vojaško sodišče, druge pa civilno. Civilisti so dobili po več let ječe v različnih krajih, kjer pa so mnogi – zaradi pomanjkanja čistega gorskega zraka, ki so ga bili vajeni od doma – kmalu pomrli.

Popolnoma razumljivo je, da je zasedba tukajšnjim domačinom poleg velikih stroškov povzročila hudo trpljenje in gorje, vojakom samim pa zelo veliko nadlog in težav, še posebej če upoštevamo hud zimski mraz in pomanjkanje ustrezne nastanitve v teh krajih, kjer so razen vasi Solčava le daleč naokoli ležeče kmetije.

Pravično in primerno bi bilo, da bi tiste fante, ki se niso hoteli pokoriti zakonu, zasluženo kaznovali in s tem preprečili vsako prihodnjo neposlušnost in vsakršno upornost proti vojski. Toda ne smemo zameriti tistim, ki mislijo, da je bilo ustrahovanje deloma preveč ostro, in ki si ne želijo več doživeti bede obleganja. Kajti če je poleg vsega drugega bilo treba gledati, kako so bili moški od blizu in daleč, med njimi tudi nedolžni starčki, ki so živeli več ur hoda daleč od kraja spopada in sploh niso mogli vedeti za zloglasni napad, zaprti v celici in stisnjeni kot sardine, in ki jim je bilo le

skrivaj in z veliko nevarnostjo mogoče dajati skozi okno kruh ali sicer kako živilo, in kako so te moške, ki povečini niso bili na slabem glasu, z rokami, zvezanimi na hrbtu, v velikem številu enega za drugim, povezane z verigo in v strupenem mrazu po ozki gazi – kot ubožce v Sibiriji – gonili čez visoke gore v daljno Kaplo pred preiskovalce, kjer so jih tamkajšnji žandarji identificirali, na poti pa si niso mogli čistiti ledeno mrzlega in ponečedenega obraza – če je torej bilo treba gledati vse to, potem bi le brezsrčni in tisti, ki taji vsakršno človeško sočutje, opazoval to ravnanje brez pretočenih solz.

Za pomiritev morebitnih popotnikov skozi Solčavo:

Kakor so že bili imenovani napadalci graje vredni in so si zaslužili kazen, pa lahko rečemo (in tudi moramo reči), da niso bili nikakršni tatovi, klateži ali nevarni ljudje in jim razen velike napake – nepokorščine vojaškim dolžnostim – ni mogoče očitati pregreškov in prestopkov, kaj šele hudodelstva. [Johannes Frischauf je tu leta 1877 dodal: »Z uvedbo splošne vojaške obveznosti s komaj triletnim služenjem je tu izginilo vsakršno upiranje vojaški obveznosti.«] Tudi nasploh sta oseba ali premoženje le redkokje

ogrožena tako malo kot ravno v Solčavi, ki se marsikateremu popotniku zdi divja in grozljiva.

Zato, turisti, le veselo in urno, brez skrbi zase, za lastno varnost in mošnjo stopite v divje romantične doline in med sive gore štajerske Švice – Solčave! Rinka, Ojstrica, Raduha in Olševa gledajo na vas vedno prav prijazno, hkrati pa trdno in ostro, kakršne so, svarijo vse tiste, ki prebivajo pod njimi, pred vsakršnim zločinom nad vami, in to v besedi in dejanju.

Peter Weiss

Uvod, prevod in opombe

Aktivnosti Prostovoljnega gasilskega društva Solčava v letu 2021

Natalija Ramšak, tajnica PGD Solčava

Leto 2021 solčavski prostovoljni gasilci ponovno obeležujemo kot pestro in aktivno.

Kljub razmeram in drugačnosti vsakdana se v društvu nismo pustili zmotiti in smo (seveda ob upoštevanju ukrepov) delovali po starih tirih.

Ob koncu preteklega leta žal nismo mogli obiskati domov po solčavskem, zato smo

koledarje občanom poslali po pošti. Da bi člani lahko poravnali svoje obveznosti (članarino) oz. da bi društvo lahko prejelo potrebne prostovoljne donacije, sta bila v Solčavi nameščena dva nabiralnika. Zahvaljujemo se občanom, ki ste društvu namenili donacije (nabiralnik ali nakazilo)! Prav tako hvala tudi tistim, ki ste nam v pismih namenili lepe želje in spodbudne besede.

Da so prispevki šli v prave roke dokazujejo tudi naše letošnje investicije.

Če smo 2020 tudi z vašo pomočjo nadgradili vozilo Unimog, smo letos po opravljeni delovni akciji, na kateri smo člani temeljito pospravili garažo, preverili delovanje celotne opreme. Prostor smo zapolnili z novo prikolico za prevoz motorne brizgalne.

Po vsakoletnem obisku inšpektorja smo tudi tokrat v kratkem času lahko odpravili pomanjkljivosti. Nabavili smo certificirane škornje in rokavice znamke Rosenbauer. Ker naše društvo zaradi lege občine sodi v II. kategorijo, bi morali zagotoviti še več osebne zaščitne opreme, kar pa trenutno ni možno

in zaenkrat tudi ni najbolj potrebno. Lahko pa izdamo, da je nakup osnovne zaščitne opreme (hlače, jakna, čelada, rokavice, škornji, podkapa, pas) za gasilca precejšen strošek, približno 2000 evrov na osebo.

Da lahko član kot operativec sodeluje tudi na intervencijah,

pa moramo seveda opraviti primeren zdravniški pregled in se nenehno izobraževati. Od novembra do marca se bosta dva člana izobraževala na tečaju za operativnega gasilca, dva pa se bosta v prvem polletju udeležila tečaja iz komunikacije s helikopterjem.

Intervencije, vaje, sodelovanja 2021

Na območju Solčave je bilo od 1. januarja do 1. decembra 2021 na številko 112 klicano šestkrat.

- trikrat sanacija drevesa na cesti (Igla-Solčava)
- prenos ponesrečenca do vozila (tekaška proga Logarska)
- požar v visokogorju (Rjavčki vrh)
- sanacija plazu (Solčava)

Poleg navedenih intervencij smo člani občanom pomagali tudi pri popravih streh, tehnični pomoči na cesti, čiščenju odtokov ...

Sodelovali smo pri redarjenju (prireditve v Solčavi, maraton Alpe ...), pozdravili in tekli smo z olimpijsko baklo, s pomočjo podjetja SINTAL pa smo organizirali pregled gasilnih aparatov za gospodinjstva, ki je vsako leto julija ali avgusta.

Udeležili smo se 110-letnice in vaje na Jezerskem, maše ob prazniku sv. Florjana v Gornjem Gradu, darovali smo deci ali tri na krvodajalskih akcijah, pozdravili smo sosede Lučane pri sprejemu njihove nove avtocisterne ...

Kot vsako leto smo tudi letos v mesecu požarne varnosti obiskali otroke v vrtcu in šoli v Solčavi. Otrokom smo predstavili opremo, načine gašenja in kako pomagati ponesrečencu (prvo pomoč).

Na tem mestu bi se radi za sodelovanje zahvalili učiteljicam, vzgojiteljicam in otrokom.

Eden večjih dogodkov pa je zagotovo bila tradicionalna skupna vaja, ki je letos potekala v Solčavi – Medica. Društva iz Solčave, Železne Kaple, Rebrce in Jezerskega smo se lotili primerljivo zahtevnih nalog: gozdni požar in varovanje objekta (PGD Solčava, Rebrca, Železna Kapla) reševanje ponesrečenca iz vozila (PGD Jezersko). Na intervencijski vaji je sodelovalo 37 gasilcev. S pomočjo vaje smo člani obnovili in okrepili svoje znanje, saj so tovrstni dogodki dobra praksa.

Organizacija tradicionalne vaje je vedno precej zahtevna in pestra, vendar se člani dogodka vedno veselimo. Ob druženju si lahko s soslednjimi društvi izmenjamo izkušnje na področju gasilstva, predvsem pa sklepamo nova poznanstva in na ta način tudi vemo, da bomo v primeru nesreče drug drugemu v pomoč.

PGD Solčava šteje 143 članov (aktivni + neaktivni), od tega je 65 % moških in 35 % žensk. 84 članov društva še ni polnoletnih.

Načrt za leto 2022

Tudi po novem letu bomo »garali«. Čakajo nas izobraževanja, zdravniški pregledi, nakupi potrebne opreme in vaje.

Svoje naloge bomo opravljali skrbno in odgovorno. Kljub resnosti našega dela se člani zelo radi družimo med sabo. Z leti smo postali ne samo tovariši, ampak predvsem dobri prijatelji.

Solčavanom pa želimo ravno to: da si vzamete čas za najbližje, za prijatelje in tudi za tiste, za katere menite, da rabijo družbo, pomoč.

Lepa gesta, topla beseda, iskreno privoščiti tudi drugemu vse dobro, strpnost, empatija ..., predvsem pa veliko smeha, neomejeno dobre volje in največ zdravja!

Prva pomoč

V preteklosti je bil razlog klica na številko 112 reševanje ponesrečene osebe zelo pogost. Žal se je reševanje obolelega nemalokdaj končalo tragično.

V veliko pomoč pri reševanju onemogle osebe so nam AED aparati, ki pomagajo pri postopku oživljanja.

V Solčavi imamo 6 AED aparatov:

- vhod Center Rinka
- žaga Rogovilec
- kmetija Gradišnik
- kmetija Stravc
- hotel Plesnik
- gasilski dom Solčava (znotraj objekta)

Ker nam AED seveda ni vedno pri roki, moramo za pravilno reševanje poskrbeti

sami, pri tem pa je največja napaka, da ne naredimo nič! Vsakomur je treba pomagati! Naša pogosta šibka točka je strah. Bojimo pa se, ker ne razumemo.

Člani PGD Solčava si želimo, da bi sokrajani namenili več časa za obnovitev osnove prve pomoči in tako mogoče v bodoče komu rešili življenje!

Tovrstna izobraževanja se lahko (ob morebitnem večjem interesu) organizirajo v kraju, organizira jih lahko podjetje za svoje zaposlene, posameznik si lahko gradivo poišče tudi prek medijev (splet, knjige) ali pa za pomoč zaprosi tudi nas, gasilce!

Z gasilskim pozdravom
NA (po)MOČ!

Aktiv kmečkih žena Solčava v letu 2021

Odbor Aktiva kmečkih žena Solčava

Delo našega društva je že drugo leto zapored okrnjeno zaradi razmer, ki nam jih kroji zloglasni covid-19.

Vseeno nam je uspelo izpeljati določene aktivnosti,

sodelovati na prireditvah v kraju in se udeležiti delavnice kuhanja ter pridobiti nove kuharske veščine.

Žal smo se morale odreči strokovni ekskurziji, ki jo sicer organiziramo vsako leto in je dobro obiskana.

Ženske na podeželju večinoma opravljamo poklic

gospodinje, ki pa ga lahko imenujemo kar poslanstvo. V času covid-19 je to za nas velika prednost, saj nas ta bolezen praktično ne omejuje pri delu v domačem okolju.

Skrb za domove in ohranjanje kulturne krajine z načinom trajnostne proizvodnje na vseh področjih kmetovanja je postalo privilegij prebivalcev

redko poseljenih in težko dostopnih območij.

Pripravljenost, da gostoljubno sprejmemo obiskovalce Solčavskega, pa je tako prirojena vrлина tukaj živečih. Poskrbimo, da bodo lahko obiskovalci zapuščali dolino s polnimi malhami dobrot z naših kmetij. Samo kvalitetni produkti se dobro tržijo in so v obojestransko zadovoljstvo kmeta in nakupovalca.

Zaslužimo si dobro plačilo za tako težko pridelane izdelke. Bodimo ponosne na delo svojih rok! Še naprej

Članice solčavskega aktiva žena z odlično kulinarično ponudbo na Festivalu Bicka.

sodelujmo, se izobražujmo in držimo skupaj!

Vesel mesec december in vse dobro v letu, ki je pred nami!

Planinsko društvo Solčava v letu 2021

Planinsko društvo Solčava, Anja Jezernik Knaus

Naše leto se je začelo s pomočjo Solčavskega poštarja, ki je na domove vseh članov društva dostavil planinske koledarje, ki smo jih izdelali sami.

Že prvi teden novega leta je bila speljana delovna akcija kidanja snega s strehe koč na Klemenči jami. Na koči se je nabrala več kot meter debela snežna odeja južnega snega, kar je za samo

konstrukcijo strehe velika obremenitev. Zato smo člani s pomočjo lopat in vrvi sneg odstranili s strehe. Po uspešno opravljenem delu smo si seveda vzeli čas za nekaj zimskih radosti in se s smučmi vrnili v dolino.

Letos nam je po dolgem premoru na plazu pod Planjavo spet uspelo organizirati veleslalomsko tekmo, ki je znana kot Herletov memorial. Tekma se je odvijala konec maja, ko je drugod sneg že popolnoma skopnel, pod senčno steno Planjave pa so bile razmere za smučanje idealne. Proga se

Odstranjevanje debele snežne odeje na strehi planinske koč na Klemenči jami

je pripravljala že več dni pred samo tekmo, saj je bilo treba

teren pripraviti brez pomoči strojev. Na dan dogodka smo se tekmovalci in organizatorji zbrali v Logarski dolini in se peš odpravili pod Planjavo. Tekmovalci so pot nadaljevali navzgor, vse do štarta in se tako pred spustom že dobro ogreli in razgibali. Prvi so se na progo podali otroci, sledile so ženske in nato moški. Tekme se je udeležilo kar 28 tekmovalcev in prav vsi so uspešno odpeljali svojo vožnjo. Za najboljši čas proge smo podelili prehodni pokal, ki ga je prejel Blaž Klemenšek.

Junija smo organizirali tradicionalni pohod v Matkov škaf. Planinci smo se v manjših skupinah podali na pot že v jutranjih urah. Pot do škafa je bila letos v veliki meri zasnežena, zato smo za dostop potrebovali zimsko opremo. Po uspešnem dostopu, prigrizku in več posnetih fotografijah smo škaf še izmerili. V globino je meril 16,5 metra, v širino pa 11,5 metra. V dolini smo mimoidočim pohodnikom postregli s pijačo in toplo malico.

V poletnih in jesenskih mesecih smo svoj čas posvetili delovnim akcijam.

Na več delovnih akcijah so se uredile poti do Potočke zijalke, na Plesnikovo planino in v spodnji del proti Matkovemu škafu. S poti so se počistile veje in hlodi, na mestih so se uredile stopnice, dodale so

Herletov memorial

se nove označevalne table in markacije. Konec poletja pa se je uredil še zgornji del poti proti Matkovemu škafu, ki so ga zaradi zahtevnosti del prenovili markacisti PZS ter zamenjali jeklenice in kline.

Na koči na Klemenči jami smo opravili redna vzdrževalna dela na vodovodu in žičnici. Na dvodnevni delovni akciji pa se je naredil nov lesen podporni zid pod drvarnico. Že lani so s tem namenom na lokacijo s helikopterjem pripeljali macesnove hlode, ki so bili uporabljeni kot konstrukcijski material za nov podporni zid. V okolici koč in drvarnice smo počistili večje kamne in odpadni naravni material, ki je služil za zasipanje in izravnavo terena. Na terasi koč so se naredile tudi nove mize in klopi.

Od letos naprej je naše društvo bogatejše za dva markacista kategorije A. Tečaj

Naši markacisti skrbijo, da se na planinskih poteh ne bomo izgubili.

sta uspešno opravila Andraž Levart Grudnik in Rok Ošep, za kar jima iskreno čestitamo.

Člani Planinskega društva Solčava vam želimo vesele praznike in varen korak v letu 2022!

Športno društvo Solčava v letu 2021

Jasmina Štifter

Že leto 2021 je društvom prineslo nemalo izzivov.

Ker so bile prireditve in druženje nasploh veliko večino letošnjega leta omejeni, smo skušali v poletnih mesecih nadoknaditi vse zamujeno ter tokrat več pozornosti posvetiti igrišču in okolici. Spomladi smo pri Žvajgi za naše najmlajše postavili igralo s toboganom in gugalnico, ki ga nadobudne športnice in športniki z veseljem uporabljajo. Ob Savinji smo postavili ograjo, kupili nov prireditveni šotor ter poskrbeli za druga popravila na igrišču in ob njem.

V mesecu juniju smo organizirali tradicionalni turnir med zaselki ter turnir otroških ekip. Otroci so nas spet presenetili s svojo zagnanostjo, med seboj so se pomerile tri ekipe, kar je za solčavski podmladek odlična novica. Turnir zaselkov je tokrat osvojila ekipa iz Gmajne. Veseli smo, da nam je v zadnjih letih spet uspelo navdušiti solčavske nogometaše in da se tradicionalnega turnirja udeležuje vedno več ekip. V juliju smo organizirali tradicionalni, tokrat že 20. Memorial Ipavec-Gregorc, s katerim počastimo spomin

Člani ŠD Solčava so vse leto pridno trenirali in tekmovali.

na naša prehitro preminula člana Darka Ipavca in Slavka Gregorca. Tudi tokrat so se ga udeležile ekipe iz celotne Zgornje Savinjske doline. V prijetnem vzdušju, za katerega so poskrbeli Jazbc in Kojn ter požrtvovalni člani Športnega društva Solčava, smo uživali v napetih nogometnih dvobojih, v katerih je največ nogometnega znanja pokazala ekipa Avanturisti. Avgusta je sledil Dan solčavskega športa, na katerem smo se prijateljsko pomerili v različnih športih.

Prireditvev je bila v prvi vrsti namenjena aktivnim članom Športnega društva Solčava in prijateljem Društva, ki so nam v zadnjih letih dobrosrčno pomagali z donacijami in nam tako omogočili, da smo uredili naš rekreacijski prostor ob Savinji. Najmlajše je s svojim prihodom razveselil klovn Jaka, ki je poskrbel za obilo smeha in veselja.

Že nekaj let posebno skrb namenjamo našim najmlajšim. Poleti smo organizirali šolo nogometa, v okviru katere naši najmlajši pod vodstvom Rajka Rudnika nadgrajujejo

svoje nogometno znanje. Tokrat je šola potekala v dveh starostnih skupinah, udeležilo pa se je okoli 30 solčavskih nogometašic in nogometašev. Z mesecem oktobrom smo začeli z vadbo, imenovano Abeceda gibanja, ki je namenjena predšolskim otrokom in otrokom, ki obiskujejo prve razrede osnovne šole. Vadba pod vodstvom Katje Štifter enkrat tedensko poteka v Športnem

centru v Lučah. Čestitke vsem otrokom za udeležbo, zlasti pa gre zahvala Katji in Rajku, ki že leta skrbita za razvoj našega podmladka in z organizacijo vadb popestrita njihove dneve in jim prineseta obilico dobre volje.

Vsekakor bi si želeli, da bi se v tem času, kot je bilo običajno v preteklih letih, rekreirali v telovadnici ter se videvali na prireditvah, ki smo jih organizirali v tem

času. Glede na razmere se s svojimi načrti, idejami in z elanom, ki nam ga ne manjka, raje kot v preteklo leto obračamo v prihodnje. V športnem duhu si želim, da napnemo vse moči, ki so nam v dolgem obdobju epidemije sicer malce opešale, a kljub temu verjamem, da vsi še najdemo energijo in skupaj premagamo to oviro ter se čim prej skupaj veselimo, kot smo vajeni.

Območni odbor Slovenskega društva Hospic Zgornja Savinjska dolina v prvem letu delovanja

Slovensko društvo Hospic, Tadeja Gotar in Andreja Martinčič

Slovensko društvo Hospic je nevladna, neprofitna humanitarna organizacija s statusom društva v javnem interesu.

Od leta 1995 je poslanstvo društva sočutna in celostna oskrba umirajočih in njihovih svojcev, ki se po smrti nadaljuje s podporo žalujočim odraslim, mladostnikom in otrokom. Društvo deluje v okviru dvanajstih območnih odborov po celotni Sloveniji.

Eden izmed njih, hkrati pa tudi najmlajši, ustanovljen 20. januarja 2021, je tudi **območni odbor Zgornja Savinjska dolina**, ki se nahaja na Savinjski cesti 39 v Mozirju.

- Zakaj je območni odbor nastal tudi v Zgornji Savinjski dolini?

Slovensko društvo Hospic pri svojem delu nenehno prepoznava potrebe ljudi v lokalnem okolju. Z namenom ustanovitve novega območnega odbora v Zgornji Savinjski dolini se je **povezalo**

z Društvom za kulturo odnosov SPES iz Solčave.

Široka mreža odborov po državi prispeva k širjenju in osveščanju prostovoljskega dela v skupnem poslanstvu za detabuizacijo smrti, umiranja in žalovanja ter za humanizacijo celotne družbe.

- Katere programe izvaja Slovensko društvo Hospic in komu so namenjeni?

Slovensko društvo Hospic kontinuirano izvaja štiri **med seboj prepletene programe** za pomoč ljudem v stiski. Prizadeva si, da bi,

tako kot rojstvo, tudi smrt postala naravni element živega, s tem pa naraven tudi odnos do umiranja in žalovanja v slovenski družbi. Program **Spremljanje umirajočih in njihovih svojcev** se osredotoča na celostno obravnavo bolnika z neozdravljivo boleznijo in zagotavlja hkratno oporo svojcem v času bolezni ter pozneje tudi v času žalovanja. Osnovni namen programa je izboljšati kakovost življenja bolnika in njegovih bližnjih. Program **Žalovanje odraslih, otrok in mladostnikov** je namenjen žalujočim, ki potrebujejo dodatno oporo po izgubi bližnje osebe. Poleg individualnih pogovorov, skupin za žalujoče ter taborov in klubov vključuje tudi kreativne delavnice,

individualna svetovanja ter tabor za žalujoče otroke in mladostnike »Levjesrčni«. S programom **Detabuizacija smrti** društvo ozavešča javnost o minljivosti, smrti, umiranju in aktivnostih Slovenskega društva Hospic. V ta namen prireja različna strokovna predavanja, seminarje, delavnice, umetniške projekte in druge dogodke, ki so namenjeni splošni in strokovni javnosti ter različnim ciljnim skupinam (zdravstvenim in socialnim delavcem, negovalnemu osebju, svojcem, študentom, dijakom idr.). S programom **Prostovoljstvo** društvo usposablja prostovoljce, da postanejo del multidisciplinarnega tima društva, ki skupaj s strokovnimi delavci društva

nudijo bolnim ter žalujočim sočutje, podporo in pomoč pri soočanju s težko življenjsko situacijo.

- Prvo leto delovanja Območnega odbora Zgornja Savinjska dolina

Letošnje in hkrati prvo leto delovanja Območnega odbora Zgornja Savinjska dolina je bilo kljub virusni epidemiji zelo pestro. Poleg spremljanja uporabnikov in njihovih svojcev ter izvajanja različnih oblik podpore v procesu žalovanja je območni odbor v letu 2021 sprejel tudi tri nove prostovoljce. V tem letu je pripravil več različnih dogodkov za ozaveščanje o minljivosti, smrti in žalovanju. Med drugim je 9. junija v prostorih Obrtne zbornice Mozirje organiziral prvi

Na prvem sestanku ob ustanovitvi društva

neformalni družabni dogodek »**Hospickafe**« na območju Zgornje Savinjske doline z naslovom »Dodajamo življenje dnevom in ne dneve življenju«, v katerem smo z gostoma Sandijem Korenom, duhovnikom, in Renato Jakob Roban, predsednico Slovenskega društva Hospic, spregovorili o odnosu do pomena življenja in smrti ter vrednotili pomen pogovora o tematikah minljivosti in bolezni tako znotraj širše družbe kot tudi v naših vsakdanjih bližnjih medosebnih odnosih.

Obeležili smo **svetovni dan hospic in paliativne oskrbe**, ki je letos 9. oktobra potekal pod sloganom »Ne spreglejmo nikogar: pravičnost pri dostopu do paliativne oskrbe«. V ta namen smo se v Bohačevem toplarju v Nazarjah zbrali vsi, ki živimo, čutimo in delamo s hospicem. Krenili smo na pot treh kilometrov okoli samostanskega hriba in dogodek zaključili s kratko glasbeno in kulinarično popestritvijo.

V letošnjem letu smo se na odboru **aktivno povezovali z različnimi ustanovami v našem okolju**. Odlično sodelovanje smo vzpostavili z Društvom za kulturo odnosov SPES, ki deluje z namenom razvoja socialnih programov v zgornjesavinjski regiji

in se povezali z Domom starejših občanov v Gornjem Gradu. Naše programe za izobraževanje strokovnih delavcev in za podporo žalujočim otrokom v procesu žalovanja smo predstavili osnovnim **šolam v regiji** in razvili načrt za ohranjanje nadaljnjega sodelovanja, hkrati pa tudi širjenje poslanstva društva.

- Vloga društva v občini Solčava

Slovensko društvo Hospic se uspešno povezuje tudi z **Občino Solčava** in med drugim **nudi redno zaposlitev kar dvema osebama** iz občine Solčava (s stalnim in začasnim prebivališčem).

V tem letu smo za pridobitev evropskih sredstev prijavi skupni projekt z naslovom Hospic pristop za razbremenitev delovno aktivnih moških in žensk, ki skrbijo za bolne in umirajoče svojce. Občina Solčava bo kot partner v projektu za **razvoj integriranega modela hospic oskrbe v kmečkem okolju**, sodelovala tudi z oddajo prostorov. V primeru odobritve razpisa bomo v zgornjih prostorih Rinke izvajali izobraževanja in usposabljanja za nego na domu in nudili pomoč umirajočim, njihovim svojcem ter žalujočim po izgubi bližnje osebe.

Z društvom SPES sodelujemo tudi pri projektu **Na-svet mladih**. S projektnimi aktivnostmi bomo mlade spodbudili k aktivni udeležbi v lokalni skupnosti, jih opremili z orodji mediacije (mediacija v skupnosti kot orodje za proaktivno vključevanje) in jih spodbudili k razvoju lastnih aktivnosti, ki jih sami zaznavajo kot pomembne in dobrodošle za skupnost.

V letu 2022 imamo poleg omenjenih aktivnosti v načrtu še več povezovanja z različnimi društvi in izvedbo pogovornega večera – Hospickafeja. Predvsem si želimo **navdušiti občane za prostovoljstvo**. Brez prostovoljcev, ki so društva, to ne bi obstajalo, zato vas toplo vabimo, da se nam pridružite, vsak po svojih zmožnostih.

V primeru želje po sodelovanju ali v primeru stiske ob stiku z umirajočim nas lahko nagovorite osebno ali nas najdete v prostorih Območne obrtno-podjetniške zbornice v Mozirju, na Savinjski 39. Lahko nam pišete na **elektronski naslov zgornjasavinjska@hospic.si** ali pa nas pokličete na telefonsko številko **051 418 445**.

V težkih življenjskih obdobjih lahko vsak od nas pomembno prispeva k lepšanju trenutkov. Predvsem ne pozabimo na ljudi, ki se decembrskih

praznikov ne veselijo, bodisi zaradi finančne stiske, bolezni, smrti ali drugih stisk. Včasih se zdi, da nikoli ne bo bolje. Tisti, ki smo take poti že prehodili, vemo, da se radost vrne. Morebiti drugačna, poglobljena in mirnejša, hvaležna za vsak trenutek posebej.

V Slovenskem društvu Hospic vam v novem letu 2022 želimo veliko takih trenutkov.

Tu bomo, ko nas boste potrebovali.

Med epidemijo covid-19 so se zaposleni in prostovoljci

Slovenskega društva Hospic srečevali z različnimi zgodbami uporabnikov, ki med epidemijo niso imeli priložnosti za slovo od umrle bližnje osebe. Zato je društvo v oktobru 2021 začelo izvajati obširno kampanjo z naslovom **Pravica do poslovitve**

med epidemijo covid-19: »Nismo imeli priložnosti«. Preko slednje želi društvo s pomočjo ambasadorjev društva ozavestiti slovensko družbo o pomenu slovesa od umrlega in njenem uresničevanju.

Ustvarjeni, da ljubimo Boga

Andreja Martinčič, Sestre DKO

Po letu premora smo se v zadnjih krompirjevih počitnicah v Domu duhovnih vaj v Logarski dolini, spet srečali otroci od 5. do 11. leta starosti ter sestre z animatorji.

Potem ko smo se spoznali, so nam animatorji predstavili

glavnega junaka – Ignacija Lojolskega. Zaigrali so nam igrico o njegovem življenju. Ignacij je najbolj znan po tem, da je napisal knjižico Duhovnih vaj in razvil metodo razlikovanja duhov, ki je še danes zelo aktualna. Ignacij Lojolski je bil ustanovitelj reda jezuitov, ki se uradno imenujejo Družba Jezusova (DJ). Letos v cerkvi praznujemo 500. obletnico Ignacijevoga rojstva.

Animatorji so nas nato

razdelili v dve skupini, v katerih smo na plakate zapisali dobre in slabe stvari, ki jih lahko delamo v vsakdanjem življenju. Na ta način smo se tudi sami naučili razlikovanja. Nato smo v dveh delavnicah ustvarjali: Ignacijevu lutko ter gradove, saj je bil Ignacij plemiškega rodu in je živel na gradu.

Po okusnem kosilu, ki so ga pripravile sestre, smo šli v kapelo pozdravit Jezusa, se mu zahvalit za vse, kar nam

vsak dan daje, in mu izrazit svoje prošnje za naprej.

Nato smo izkoristili lepo vreme in se zunaj, na terasi, naučili svetovno znani ples jeruzalema. Na travniku pred hišo smo imeli »veliko igro«, kjer smo se kot Ignacij nekoč tudi mi bojevali in čuvali »svoje trdnjave«.

Dan smo zaključili s predstavitvijo plesa jeruzalema in Ignacijeve himne staršem:

**Sveti Ignacij, ljubil si Boga,
pokaži pot nam do neba.**

**Vse v večjo Božjo slavo
hočemo počet**

In Jezusa za prijatelja imet.

Otroci ob spoznavanju sporočila svetega Ignacija

Dogodivščine in zanimivosti učencev prvih treh razredov osnovne šole

Katja Matijovc

Pika se po Solčavi potika

Sredi septembra je bilo na šoli zelo živahno – preživeli smo Pikin dan. Pika se je opravičila in je v šolo ni bilo, ampak z učiteljicama se je dogovorila, da je otrokom prve triade odpadel pouk.

Nagajiva Pika je naročila, kaj naj na ta dan počnejo otroci. Imeli so veliko ustvarjalnih delavnic. Izdelovali so

Pikine dogodivščine

zapestnice, gusarske klobuke, gusarske zastave, slike iz semen, barvali, risali, peli ...

Medtem ko so otroci ustvarjali, je Pika na skrivaj pripravila presenečenja. Na prireditvenem prostoru je postavila poligon in v okolici šole skrila zaklad. V zakladu so bili bomboni in kokice, s katerimi smo se posladkali. Komaj čakamo naslednje leto, saj nas že zanima, kaj bo spet pripravila.

Obisk policista

Konec septembra nas je obiskal policist. Najprej nam je v razredu predstavil, kako se pravilno obnašamo v prometu. Nato smo se odpravili na sprehod. Ogledali smo si prometne znake v okolici šole ter večkrat v

skupini in posamično prečkali cesto na prehodu za pešce. Policist nam je predstavil policijski avto in opremo, ki jo ima.

Čajanka in poučni sprehod

12. oktobra smo učenci prve triade gostili zeliščarki Majo in Amando.

Maja nam je v razredu pripravila čajanko. Skupaj smo skuhalo čaj iz zelišč, ki sta jih nabrali v planini in v okolici svojega domačega kraja Gornji Grad. Čaj smo pili iz posebnih glinenih šalčk, ki so nam prijetno ogrele roke. Pili smo ga z zaprtimi očmi, da smo res lahko okusili, kako dober je. Med čajanko smo prijetno kramljali.

Maja nam je pripravila tudi čarobni napitek, ki je bil sprva

modre barve – prepoznal je lažnivce. Nato se je napitek z dodanim sokom limone spremenil v vijolično barvo – napitek ljubezni. Nekateri smo ga poskusili, vsi pa si tega niso upali.

Nato smo se z Amando odpravili od šole do farovškega vrta. Že med samo potjo nam je Amanda pokazala ogromno zelišč, ki jih lahko uporabljamo. Veliko je tudi takšnih, ki jih lahko jemo. Najbolj zanimivo je bilo, ko nam je pokazala, kako se pravilno brez bolečine utrga koprivo. In to še ni vse, tudi pojedli smo jo. Nazadnje smo na farovškem vrtu gledali, tipali, okušali in vonjali zelišča. Nekateri otroci so zelišča že zelo dobro poznali, ostali pa so se o njih zagotovo kaj naučili.

Z zeliščarko Amando v zeliščnem vrtu

Čajanka

Projekt spodbujanja branja

Knjižničarka Maja Brinovšek

Zadnji dve šolski leti sta bili zaznamovani s šolanjem na daljavo.

Učenci so še več časa preživali pred računalniki, knjige doma in v knjižnici pa so velikokrat samevale. Posledica tega je bilo manjše število izposojenih knjig in opravljenih bralnih značk, tudi na razredni stopnji. Zato sta se obe knjižničarki odločili, da v letošnjem šolskem letu učence še bolj intenzivno spodbujata k branju z različnimi aktivnostmi.

V ta namen smo že na začetku šolskega leta povabili medse literarnega gosta, Boštjana Gorenca – Pižamo, ki je s svojimi prigodami in z izjemno zanimivo predstavitvijo svojih knjig učence spodbudil, da so v knjižnici takoj pograbili njegova dela in prevode.

V času podaljšanega bivanja pripravljamo tudi druge aktivnosti, ki učence spodbujajo k temu, da pobrskaajo za knjigami, ki morda ostajajo neopažene ali jih v prvem trenutku ne pritegnejo. Začeli smo z izborom knjige, katere naslov se začne s prvo črko učenčevega imena. Učenci so imeli teden dni časa, da so prebrali vsaj del izbrane

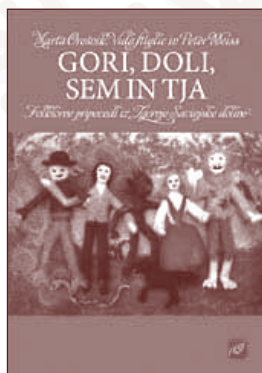
Kotiček za branje

knjige, ki so jo kasneje predstavili svojim sošolcem, nato pa je sledilo še besedno in likovno ustvarjanje. Ker so bili septembrski dnevi še prijetno topli, smo te aktivnosti večkrat izvajali tudi na šolski terasi.

Ob lepem vremenu so se četrto- in petošolci zunaj družili tudi z najmlajšimi ob prebiranju knjige, ki so jo prvošolci prejeli v dar ob uradnem začetku bralnega leta. Knjige vsako leto podeli Društvo bralna značka. Letos

so učenci prejeli knjigo ugank z naslovom Ponikalnice, ki so jo skupaj s starejšimi učenci tudi prebirali. Učenci 4. in 5. razreda so se preizkusili tudi v prav posebnem izzivu - prebiranju zgodb v solčavskem narečju, ki smo jih poiskali v knjigi Gori, doli, sem in tja. Ugotovili so, da se je po solčavsko zelo prijetno pogovarjati, manj pa brati.

Še naprej se bomo trudili učence spodbujati k branju in vstopanju v svet domišljije.

Planinski pohod v Grohot

Bernardka Ipavec

Prvi športni dnevi v šolskem letu nas zwabijo v naše planine. Letos je bil spet na vrsti Grohot, zato smo ga učenci 4. in 5. razreda obiskali, in sicer 9. septembra.

Športni dan smo začeli na avtobusu oziroma kombiju, s katerima smo se peljali do Slemena. Prvi del poti smo peščili po makadamski cesti, malo višje Bukovnika pa smo zavili na prijetno gozdno stezo. Ker pot ni bila zahtevna, smo bili hitro pri planinski koči.

Najprej smo se seveda okrepčali z malico iz naših nahrbtnikov, v katerih so se skrivale tudi ogromne

Planinski izlet je priložnost za spoznavanje gorskega sveta.

količine slaščic. Napolnjeni s sladko energijo smo pričeli z raziskovanjem okolice koče – najbolj nas je zanimal WC »na štrbunk«.

Ker smo se, po mnenju učiteljic, preveč razživali, smo se odpravili proti koči gorske reševalne službe. Prostor je bil kot nalašč za fotografiranje, zato smo naš izlet tudi dokumentirali. Sledila je hoja

po cesti nazaj do Slemena.

V prekrasnem sončnem dnevu smo opazovali bližnje vrhove in čudovite razglede. Čeprav pot ni bila naporna, smo bili vseeno prijetno utrujeni in veseli, da smo nadaljevali sede v avtobusu oziroma kombiju.

Ob vrnitvi v šolo smo bili polni lepih vtisov in želja, da to še kdaj ponovimo.

Športni dan – planinski pohod po Logarski dolini

Tadeja Robnik

Za učence 1., 2., 3., in 4. razreda smo 2. septembra 2021 organizirali športni dan – planinski

pohod po Logarski dolini.

Pot po Logarski dolini je tematska, naravoslovno-etnografska pot. Prehodili

smo jo od kmetije Logar v spodnjem delu doline, skozi gozdove, preko travnikov, do Eko hiše Na razpotju. Pot nam je razkrila zanimivosti narave in dediščine. Urejena nezahtevna pot nas je ob

potoku pripeljala do izvira Črne in naprej mimo skalnih balvanov. Znamenja in smerokazi so nas vodili skozi gozdove in ob robu pašnikov do gozdarske in oglarske bajte, kjer smo si privoščili malico.

Nekaj časa smo namenili tudi športnim igram na travniku.

Preživeli smo lep dan, otroci so se v šolo vrnili utrujeni in zadovoljni.

Veselje otrok na športnem dnevu v Logarski dolini

Dobrote solčavskih babic

Učenci in učiteljice solčavske šole

Naša šola že več let sodeluje v projektu Dediščina gre v šole.

Dediščini naših prednikov se posvečamo konec septembra in v začetku oktobra.

Letošnja tema je bila Dobrote solčavskih babic. Na prvi oktobrski dan smo učenci podružnične šole spoznavali, kako in kaj so kuhali naši predniki. Razdelili smo se v dve skupini. Ena je obiskala domačijo Na hribu, druga pa Turistično kmetijo Ramšak. Nato sta se skupini zamenjali.

Po šolski malici smo se podali proti solčavski tisi, ob kateri leži domačija Na hribu. Prijazna gospodarja, Jožica

Otroci so izvedeli, kako so včasih kuhali in kako mleko predelujemo danes.

in Kristjan Germelj, sta nas popeljala v čas daleč nazaj, ko so naši predniki živeli brez elektrike in vodovodne napeljave, hrano pa so si pripravljali v črni kuhinji. Ogledali smo si domačijo, ki je ohranjena tako, da ima človek občutek, da se je znašel v preteklosti. Začudeni smo opazovali predmete iz »starih časov«, ki si uporabni še danes. Opazovali smo gospo Jožico, kako je na odprtem ognjišču kuhala zeliščni čaj. Dim, ki se je vil tik pod stropom, nas je očaral. Najboljši čaj na svetu smo

popili tako, kot so to počeli včasih – za skupno mizo in ob petju. Polni lepih vtisov smo se poslovili od prijaznih gospodarjev in se odpravili proti kmetiji Ramšak.

Sprejela nas je mlada gospodinja Natalija. Izvedeli smo, kaj in kako lahko dobimo iz mleka. Smetana skuta, siri – za vse je potrebno ogromno truda. Kmetija ima danes ogromno strojev in pripomočkov, s katerimi si pomagajo pri predelavi mleka. Natalija nam je pokazala in povedala, kako so to počeli včasih.

Sledil je še dobessedno najslajši del našega obiska. Piškoti in putrtohi ter domač sok so razvajali naše želodčke. Za slovo smo od Natalije dobili še »zaklad« – recept za putrtohe.

Polni lepih vtisov in prijetnih okusov smo se vrnili v šolo.

Beseda hvala je premalo za nepozabna doživetja, ki so nam jih pripravili naši gostitelji, zato »buhloni« Jožici in Kristjanu Germelju ter Nataliji Ramšak.

Humorne zgodbe iz družinskega življenja

V šoli smo brali knjigo Kakšno drevo zraste iz mačka. Zgodbe družinskih članov so nas nasmejale, zato smo tudi mi zapisali nekaj humornih dogodkov, ki so se zgodili v naših družinah.

Zvečer smo šli vsi spat. Kar naenkrat se je začel Maj jokati. Ati ga je prvi slišal, zato je šel v sami temi k njemu. Misлил je, da so vrata odprta, ampak niso bila. Tako močno se je zaletel v vrata, da je zbudil mene in mami. Zjutraj smo se vsi smejali, atija pa je bolela glava.

Bojan Ošep

Ko sem bil star tri leta, se mi je rodila sestra. Nekega dne jo je ati peljal na sprehod. Jaz sem se peljal zraven s poganjalčkom. Med sprehodom je poklicala

mami, da je kosilo kuhano. Ker se mi je mudilo na kosilo, sem začel drveti po hribu navzdol. Zaradi prevelike hitrosti nisem zvožil ovinka, zato sem zgrmel naravnost v koprive. Takrat je bolelo in peklo, danes pa se temu samo smejim.

Marcel Klemenšek

Letos, ko smo bili na morju, sta mami in sestra Ana odšli na ležalnike in smo na skakalnici ostali samo jaz, ati in sestra Katarina. Ko sva se z atijem nekaj pogovarjala, naju je Katarina potisnila v

vodo in je še sama skočila noter z rokavčki.

Klara Kočnar

Nekega dne sem šel k bratrancu na obisk. Skupaj sva se igrala, čez nekaj časa pa naju je teta poklicala k malici. Pripravila nama je tudi pijačo. Žal pa ni vedela, da se je zmotila in namesto bezgovega soka nalila domač kis. Ker sem bil zelo žejen, sem pijačo spil na en mah. Ko sem ugotovil, kaj sem spil, sem se še cel dan držal kisló.

Marcel Klemenšek

Z družino smo šli loviti ribe k

Covniku. Vsi zelo radi lovimo ribe, le mamica ima velik problem. Ne more prijete ribe, ker ne prenese sluzi na ribah. In tako ona lovi, drugi pa ji jemljejo ribe z ribiške palice. Ko so se ji Timi, Lojz in ati uprli, da ji ne bodo več jemali rib s palice, je poskusila sama. A glej ga, zlomka, pristala je v ribniku. Nato pa polna doza smeha. In z nasmehom in mokro mamico smo odšli domov.

Tajda Kokovnik

Mama mi je povedala, da kó so šli v Celje, je bilo moji

mlajši sestrici Ajdi zanimivo, ker je bilo veliko semaforjev. Ko so se ustavili pred enim izmed semaforjev, je Ajda vprašala: »Zakaj so tu semaforji, saj nič ne delajo?« Vsi v avtu so se smejali in ji pojasnili, da je to križišče. Ko so se vračali domov, je Ajda vprašala mamo, če je to Celje. Mama ji je odgovorila, da je, in Ajda je zavpila: »Celje je kull!«

Mija Logar

Ljubezenska pisma

Na ljubezen ni treba čakati do pomladi. V mesecu novembru je bila prisotna v 4. razredu. Nastala so ljubezenska pisma. In to ne samo tista med deklicami in dečki, pač pa tudi med zajčki/kunci, ribicami ...

Moja draga ribica Breda,

pošiljam ti pozdrave iz Bojanovega doma. Upam, da se imaš super. Mi se imamo super, samo Bojanov mlajši brat razbija po steklu akvarija in nas moti.

Pošiljam ti pozdrave!

Tvoj ribon Jan
(Bojan Ošep)

Draga Betka!

Čas zelo počasi mineva in zelo te pogrešam. Vsak dan odštevam sekunde, da se spet vidiva, da te objamem in stisnem k sebi.

Tvoj Gaj
(Marcel Klemenšek)

Draga moja kunčica Liza! Zadnjič, ko sva se videla, sem ti hotel povedati, da te ljubim. Včeraj sem te zaprosil v kletki. Odgovorila si mi, da me ne boš zavrnila. Pozabil sem ti povedati, da se družina odpravlja na kampiranje in midva greva zraven! Ljubim te, Liza!
Tvoj kunec Janko

(Ožbej Mlačnik)

Dragi moj Jan!
Vate sem se zaljubila, ko sem prišla v prvi razred. Všeč si mi, ker imaš tak lep pogled, ker si prijazen in ker tako dobro igraš nogomet. Rada bi šla s tabo v kino in te držala cel večer za roko.

Večno zaljubljena Mija
(Mija Logar)

LJUBEZEN ZA 2
Draga zajklja Pika,
vate sem se zaljubil na prvi pogled. Za trenutek se mi je ustavilo srce! Ob zalivu srečava se mi2, na žitni pojedini in še kaj. Rekel bi

ti LJUBIM TE, a me ne boš razumela, ker ne živiva v isti državi.

Tvoj skrivni prijatelj zajček
Ne vem, kdo si, in vseeno mi je, če ne govoriva istega jezika. Važno je, da se spoznava. Ne skrbi zaradi

jezika, se bova že naučila. Dobiva se zvečer. Poljubčki in objemčki!

Tvoja Pika
(Laura Krivec)

Moj dragi Alex!
Upam, da se bova čim prej videla. Komaj čakam, da me pelješ na travnik. In ko bova sama na travniku, bova imela piknik le za naju dva. Tvoja draga prijateljica
(Tajda Kokovnik)

Kaj nastane, če si otroci sami izmislijo zgodbe, v katerih domišljija dobi krila – ZGODBE IZMIŠLJEVALKE

ČAROBNO SADJE IN JEŽEVA SREČA

Nekoč je v trgovino prišel jež Franko. Kupil je jabolko, grozdje, češnje in hruške. Ampak to ni bilo navadno sadje, to je bilo čarobno sadje. To sadje prinaša srečo. Na vsaki tomboli je jež zmagal. Na vsaki tekmi je zmagal. V vsaki igri, ki je igral, je zmagal in tako naprej. Tako je jež postal najpremožnejši jež v vsem živalskem svetu.

Vita Prodnik

OBISK V ŽIVALSKEM VRTU

Ko sem prišel v živalski vrt, je pričel padati dež. Vzel sem dežnik in odšel naprej. Videl sem žensko z vazo in sem skoraj omedlel. Vaza je hodila sama in nesla žensko! Kar naenkrat sem nekaj zaslišal s

svojima uhljema. Slišal sem, da je ris ušel. Hitro sem odšel v avto in se odpeljal. Ko sem prišel domov, sem videl risa pri svojih vratih. Prišel sem do njega in mu rekel, naj gre v avto. Šla sva v avto in se odpeljala v živalski vrt. Risa sem dal v kletko in se odpeljal domov.

Bojan Ošep

ZGODBA O KONJU

Živel je lastnik, ki je imel konja. Lastnik je bil zelo reven, zato je konj že skoraj umrl. Nekoč pa je skozi vrata vstopil veterinar. Vprašal je: »Ali je to kmetija, na kateri živi lastnik, ki je zelo reven?« »Ja!« je zaklical lastnik. »Prišel sem cepit vašega konja.« »Zakaj pa?« je vprašal lastnik. Veterinar je rekel: »Zato, ker ste zelo revni.« Lastnik se je

odločil, da ga lahko cepi. Potem je veterinar šel po injekcijo in namesto injekcije prinesel kaktus.

Marcel Klemenšek

ZGODBA LAŽNIVKA

Nekoč je živel tovornjak, ki je imel usta. Nekega dne je našel luč, ki je tudi imela usta. Tovornjak je vprašal luč: »Zakaj imam to čudo na sebi in zakaj jo imaš ti na sebi?« Luč je rekla: »Veš zakaj? Zato da ti lahko dam en poljub v obliki srca. To sem naredila zato, ker sva zunaj na samem in je bila velika priložnost. Bi se jutri poročil?« »Seveda.« »No, se jutri vidiva na poroki, zdaj pa grem spat.« Naslednji dan je matičar vprašal mladoporočenca: »Luč, ali sprejmeš tovornjaka za moža?« Luč je odgovorila:

»Seveda.« Matičar je vprašal:
»Tovornjak, ali sprejmeš luč za
ženo?« Tovornjak pa je rekel:
»Neeeeeeeeeeee!«

Mija Logar

SKOK NA ŽABO

Padalec je zjutraj hotel pojesti sir. Žaba na okenski polici je buljila vanj. Ko je padalec šel po nož, da bi narezal sir, je žaba pojedla sir. Vzel je repo in žabo udaril po hrbtu, da bi sir padel iz nje, ampak ni. Potem je vzel padalo in šel na goro in skočil na žabo, da bi iz nje padel sir, in je res. Potem ko je iz žabe padel sir, ga je žaba klofnila z jezikom.

Ožbej Mlačnik

DAN ZA ZIBELKO

Predavnimi časi je bila zibelka, ki se je zibala noč in dan. Če si jo pogledal, te je hipnotizirala in začela govoriti. A če si imel dolge blond lase, te ni hipnotizirala,

ampak je rekla: »Ugasneš me lahko le, če prineseš v sobo ptico in jo prisiliš, da me pokaka.« Mene že ni bilo več, ker sem odhitel v drvarnico po kletko za ptico. Hitro jo bom ujel, ker imamo na vrtu strašilo, ljubeznivo strašilo. Vsaka ptica se zaljubi vanj. A te ptice so pari – fantje in punce. Fant mi noče dati svoje punce, punca pa noče dati svojega fanta. Zaradi tega sem potreboval krinko, če sem hotel dobiti ptico. Šel sem na smetišče in vzel staro metlo, strgano rjuho in flomaster in se zamaskiral. Ko so ptice še letale, sem vrgel prejšnje strašilo pod avto, nato so vse ptice zletele k meni in sem najbližjo ptico hitro dal v kletko. Ko sem se vrnil do zibelke in prisilil ptička, da se pokaka, je začela zibelka poskakovati in praviti: »Hecala sem se, hecala sem se.« In ravno takrat se je začela druga svetovna vojna. Odhitel sem po top, potem sem hotel zibelko zadeti, a ona je s

svojim poskakovanjem ušla vsaki krogli. Če jo je že skoraj zadela, si je naredila ščit. Zdaj sem v top postavil ptička, ki se mu je slišalo, da mora na potrebo – in BUM. Zibelka je prenehala skakati in hitro sem jo še enkrat s topovsko kroglo in se je razletela na majhne koščke. Počil je lonec in pravljičje je konec.

Klara Kočnar

ŠKOLJKA IN JEŽ

Nekoč je živel morski jež Piki. Imel je najboljšo prijateljico, školjko Ostrigo. Živela je ob morju na največji skali. Ves čas sta se igrala in najraje sta se lovila. Nekega dne sta se školjka Ostriga in jež Piki odločila, da bosta kupila televizor. Ves čas sta strmela vanj. Nekega dne se je pokvaril in tako sta se, namesto da bi gledala televizor, spet zunaj igrala skrivalnice.

Laura Krivec

Pisma Miklavžu

Spoštovani Miklavž!

Upam, da si v redu in da se z angelčki zabavate. Vem, da ti korona ni všeč, saj meni tudi ni. Mislim, da ti to lahko popraviš, zato te prosim, da to narediš.

Tvoj Luka

Dragi Miklavž!

Upam, da se še poznavata. Zanima me, kako prideš do nas, kaj delaš poleti in ali res znaš peti. Jaz si ne želim daril, ampak da ne bi bilo korone, da bi bili vsi srečni, da bi se vsi imeli radi, da bi revni ljudje imeli hrano in pijačo in da bi imeli vsi čisto vodo. Upam, da bi ti to lahko naredil.

Tvoja Maša Reberšak

Dragi Miklavž!

Želim si le to, da svet ne bil več tako onesnažen, zato te prosim, če mi lahko uresničiš nekaj želj:

- da revni dobijo več hrane,
- da bi bilo na svetu več pitne vode,
- da bi vsi imeli streho nad glavo,
- da ne bi bilo revščine.

In še hvala za vse!

Vita

Dragi Miklavž!

Kako si? Jaz se imam super. Želel bi, da bi se korona končala, da ne bi imeli mask in da bi bilo veliko snega. Prosim, če lahko to uresničiš. Bojan Ošep

Dragi Miklavž!

Letos si želim, da bi bilo manj okužb s korono, manj onesnaževanja vode in zraka in veliko sreče. Da bi tisti brez doma in oblačil to dobili. Pa da bi bila šola bolj kratka.

Klara Kočnar iz Matkovega kota

Živjo, Miklavž!

Kako si kaj? Jaz sem dobro.

Leto sem preživel odlično. To pa zato, ker sem bil pri prijateljih in ker smo doma veliko delali. No, tu so moje želje:

- da ne bi bilo korone
- in da ne bi bilo mask.

To so moje želje!

Ožbej Mlačnik

Pozdravljen, Miklavž!

Kako si kaj? Koliko piškotov imaš še za speči? Ali si spekel vse piškote?

Moj seznam želja:

- da ne bi zmanjkovalo elektrike,
- da se korona konča,
- da se nam ne bi bilo treba cepiti in testirati,
- da se ne bi šolali na daljavo,
- da bi za božič lahko šli v cerkev.

Upam, da prideš v našo vas.

Tajda Kokovnik

Dragi Miklavž!

Upam, da me še poznaš, ker prideš že 6. decembra 2021. Jaz sem super, komaj čakam,

da prideš. Letos si ne želim daril samo za sebe, ampak za vse. Želim si:

- zdravje,
- da ne bi bilo korone,
- da ne bi bilo mask,
- da bi imeli hrano in vodo,
- da bi imeli čisto vodo,
- da bi bili srečni.

Upam, da boš to naredil. Tudi če ne boš, ne bom žalostna.

Tvoja Tina Knap

Dragi Miklavž!

Pišem vam Mija iz Logarske doline. Kako ste kaj z angelčki, palčki in vragci? Letos si ne želim daril, ampak pomoč revnim ljudem in Zemlji. Ker opažam, da je na Zemlji veliko odpadkov, nepitne vode, stvari, ki škodujejo našemu zdravju, in še veliko drugih stvari, si želim, da bi vse stvari na Zemlji, ki škodijo ljudem, izginile.

Vaša Mija Logar

Dragi Miklavž!

Lepo te pozdravljam. Kako si se imel od lani? Jaz sem se veliko presmejala. Obišči nas malo. Letos si želim:

- da ne bi bilo korone,
- da bi imel vsak svoj dom in hrano,
- da se ne bi poškodovali,
- da bi bili srečni in veseli,
- da bi bili vsi zdravi.

To bi rada za boljšo Zemljo in svet. Če boš to naredil, se zahvalim v imenu vseh na

svetu. Lepo se imej še naprej.
Lep pozdrav,
Urška Preprotnik

Dober dan, dragi Miklavž!
Veselim se tvojega obiska
pri meni doma. Zelo sem se
zabavala med letom. Kaj pa
vi? Zelo me zanima, kako se
imate. Zelo si želim, da ne bi

bilo korone, odpadkov, lakote
in da ne bi nikoli zmanjkalo
zabave.

Na svidenje!

Laura Krivec iz Matkovega
kota

Živjo, Miklavž!

Kako si preživel to leto? Jaz
sem ga tako tako, zato ker mi

grejo ene stvari na živce. Ali
mi lahko uresničiš dve želji?
Da bi korona izginila in da bi
zapadlo veliko snega.

Marcel Klemenšek

Naš vrtec

Vzgojiteljica Mojca Funtek

Že od septembra
se je v vrtcu veliko
dogajalo. Na
začetku meseca
smo se spremenili
v Pike Nogavičke in
gusarje.

Pika nam je pustila pismo
in nam skrila zaklad. Na
prireditvenem prostoru smo
imeli Pikin poligon, potem pa
smo se odpravili na sprehod,
kjer nas je med potjo pri
nenavadnem rdečem kolesu
čakalo Pikino pismo. Pika
nas je tako z namigi, ki so
se skrivali med potjo do
vrtca, pripeljala do Pikinega
zaklada. Pričakala nas je
skrinja, v kateri so bili moka,
jajce in mleko. Seveda smo
tako vedeli, kaj bomo počeli.
Spekli smo palačinke in se z
njimi posladkali.

Konec meseca septembra

smo obeležili teden
mobilnosti in dan športa. V
tem tednu smo se z otroki
pogovarjali o varovanju
narave, tako da namesto
avtomobila uporabimo drugo
prevozno sredstvo, kot je
kolo, skiro, poganjalec ali pa
se na pot odpravimo peš.
Spoznavali smo prometne
znake in različna prevozna
sredstva. Pripravili smo si pravi
športni dan, otroci so v vrtec
prinesli svoje poganjalčke,
kolesa, skiroje in čelade.
Podali smo se na igrišče, kjer
smo imeli pravo tekmovanje
s poganjalčki. Otroci so zelo
uživali in urili spretnosti grobe
motorike.

V začetku oktobra smo ob
tednu kulturne dediščine
obiskali Ramšakovo kmetijo.
Gospa Natalija nas je toplo
sprejela in nam predstavila
njihovo ekološko kmetijo, kjer
poskušajo ohranjati čim bolj
domače izdelke. Pokazala

nam je čaroben stroj,
predstavila, kako izdelajo
skuto in sir, ogledali smo si
tudi dva stara pripomočka za
izdelavo masla in sira. Otroci
so bili zelo navdušeni nad
kmetijo, za konec pa nam je
gospa pripravila prav poseben
zaklad – recept za putrtohe,
da ga bodo otroci s svojimi
starši poskusili tudi sami.

Konec oktobra nas je obiskala
tetka Jesen. Pred vrtcem smo
si ta dan pripravili jesenski
piknik s kostanjem, sadjem,
pečenim krompirčkom in
jesenskimi igrami.

Obiskali so nas gasilci in
nam predstavili, kako ravnati
v primeru potresa, nam
pokazali orodje in druge
pripomočke, otroci so bili
najbolj veseli, da so si lahko
ogledali notranjost gasilskega
tovornjaka.

V novembru nas je obiskal
gospod lovec. Pokazal nam je

najpomembnejše pripomočke za lov: puško, daljnogled in leseno palico. Povedal nam je, kako se lovci oblačijo, ko gredo na lov, in kakšna je njihova obleka za posebne priložnosti. Ogledali smo si živali na sliki, jih poimenovali in opisali, lovec pa nam je pokazal, kako se oglašajo

gamsi, jeleni, mufloni. Ogledali smo si rogovje, ki ga je prinesel s sabo, ter kožo lisice in kune. Pozdravil nas je tudi njegov kuža, ki hodi z njim na lov.

Ob tradicionalnem slovenskem zajtrku smo se pogovarjali o slovenski hrani. Otroke sem motivirala s tremi

lutkami, čebelico, kravo in miško Pekovko, ki nam je pomagala speči kruh, ki smo ga naslednji dan pojedli.

Ob koncu meseca novembra smo pripravili lutkovno predstavo s senčnimi lutkami z naslovom Tri muce.

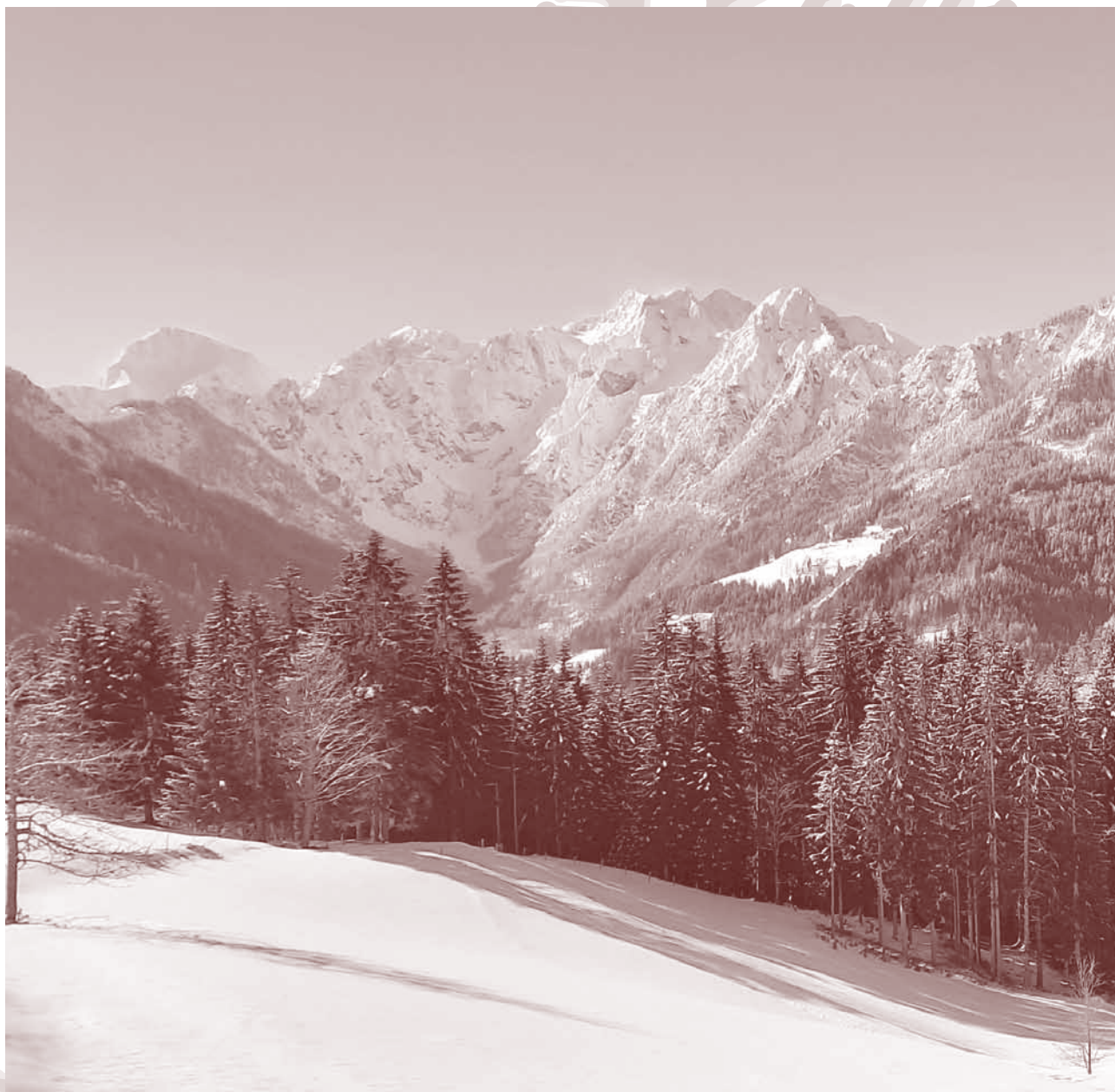
Vrtec – prostor za druženje in učenje veččin

Obvestilo Občine Solčava

Brezplačno pravno svetovanje za občane

Obveščamo vas, da vam Občina Solčava od 5. januarja 2022 dalje omogoča brezplačno pravno svetovanje v zvezi z različnimi pravnimi postopki. Svetovala bo pravnica Urška Pečnik iz podjetja LEGALIS vsako **prvo**

sredo v mesecu med 15. in 17. uro v občinskih prostorih v 2. nadstropju Centra Rinka, Solčava 29, 3335 Solčava. Občanke in občane prosimo, da se za čas svetovanja domenijo po telefonu 03 839 27 50.

Jesenske metle • Naša šola

Učenci Osnovne šole Solčava

Polna luna

